

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулаа!

БУРЯД ҮНЭН

1921 оной
декабрийн 21-нээ
гарана

Бүгэдэ
арадай
газетэ

1996
АПРЕЛИЙН
19
Хабарай һүүл хара
луу
һарын 2
ПЯТНИЦА
гарагай 6
№75 (19415)
Газетын сэн
Хэлсээтэ.

ХУУЛИНУУДАЙ ПРОЕКТНУУД ЗҮБШЭГДЭБЭ

Ажалые хамгаалха тухай
Россин Федерациин Хуулийн
үндэһэ бээлүүлхэ хэмжээнүүдые,
"Бага олзын хэрэг эрхилэлгын
субъектнүүдтэ налог тохолгын,
тэдэнэй тоо бүридхэл болон
тоосоо үгэлгын хүнгэдхэмэл
гүрим тухай", "Сүлөөтэйгөөр
һүзэглэхэ болон Буряад
Республикын шажан мүргэлэй
эмхинүүд (нэгэдэлнүүд) тухай"
Буряад Республикын
Хуулинуудай проектнүүдые
Буряад Республикын
Правительство зүбшэн хэлсэбэ.

Һүүлэй үедэ манай
ажайдалда, мүн үдэр бүрийн
ажал хүдэлмэридэ элдэб
бэрхшээлнүүд тохёолдожол
байдаг болонхой. Республикын
ажалай болон хүн зоние
ажалаар хангалгын министр И.
М. Пытинэй тэмдэглэһэнэй
ёһоор, предприяти, эмхи
зургаануудта ажал хамгаалгын
талаар эрхэ байдал муудана.
Игнэрэгшэ жэлдэ 2 мянгад
шахуу хүн хүдэлмэрийн гөө
газарт гэмэлтээ, тэрэ тоодо 184
хүн эрэмдэг бөөтэй болоо, харин
52 хүнийн наһа бараа.
Республика дотор ажал
хамгаалха хэмжээнүүдые
Правительство хараалжа, хүн
зоной ажал дээрээ гэмэлтэлгые
усадхаха зорилго табиба. Энэ
талаар элүүр энхэ ба аюулгүй
ажалай эрхэ байдал тогтоодог
профсоюзай зургаануудай,
тэдэнэй мэдэлэй эмхинүүдэй
баян дүй дүршэлые хэрэглэхэ
юм. Республикын
Правительствын Түрүүлэгшын
Нэгэдэхэ орлогшо В. К. Агалов
үгэ хэлэхэдээ, Ажалай болон хүн
зоние ажалаар хангалгын
министерствын бүридэлдэ ажад
хамгаалгын захиргаануудые
байгуулха шухала гэжэ
тэмдэглээ.

Буряад Республикын "Бага
олзын хэрэг эрхилэлгын
субъектнүүдтэ налог тохолгын,
тэдэнэй тоо бүридхэлые болон
тоосоо үгэлгын хүнгэдхэмэл

гүрим тухай" Хуулийн проектые
Республикын Правительство
дэмжэбэ. Бүхы олзо оршоһоо
6,67 процентыең Буряад
Республикын бюджеттэ
һомолхо налогой ниитэ нэгэн
хэмжээн тогтоогдоо. Жэлэй
туршада эд бараа (хүдэлмэри ба
эрилат хэрэглэмжэ хангалга)
худалдалгаһаа, мүн худалдаа
наймаанһаа гадуур олоһон бүхы
олзо оршын 10 процентын
хэмжээтэй патентын жэлэй үнэ
сэн адли байхатом. Хэрбээ хүдөө
ажахын продукци
болбосоруулдаг, эдээ хоолой
зүйлнүүдые, арадай
хэрэглэмжын эд бараа
үйлэдбэрилэгшэдтэ гэр байрын,
үйлэдбэрийн, социальна болон
байгаали хамгаалгын
объектнүүдэй барилга хөгшдэтэ
патентын үнэ сэн хоёр дахин
доогуур байха.

Буряад Республикын
"Сүлөөтэйгөөр һүзэглэгэ болон
Буряад Республикын шажан
мүргэлэй эмхинүүд (нэгэдэлнүүд)
тухай" Хуулиие зүбшэн хэлсэлгэ
орёо шанга оршондо үнгэрөө.
Мүнөө манай республикада
шажан мүргэлэй бөө даһан 13
шэглэл баримталдаг 84 нэгэдэл
тоологдоно. Буддын болон Үнэн
алдартын заншалта шажан
мүргэлһөө гадна, бусад заншалта
бэшэ эмхинүүдэй нүлөөн
дээшэлнэ. Хүнэй сэдхэхэлэй
байдалда ехэ анхрал хандуулдаг
болоһон сагта хуули ёһоной эшэ
үндэһэ байгуулга шухала
удхатай. Арадай Хуралай
Уласхоорондын болон
региональна холбоонуудай,
үндэһэтэнэй асуудалнуудай,
ниитын эмхинүүдэй, шажан
мүргэлэй нэгэдэлнүүдэй талаар
комитедэй түрүүлэгшэ Д. Ч.
Боросгоевой һанамжаар иимэ
хуули абалгы яаруулһанай
хэрэггүй, харин түрүүн шажан
мүргэлэй ба гүрэнэй
харилсаануудай гол бодомжые
хаража үзэхэ гү, али үгы һаа,
парламентын зүбшэн

хэлсэлгэнүүдые эмхидхэхэ
хэрэгтэй. Юстициин министр
Б. Н. Ботоев үгэ хэлэхэдээ,
Россин Федерациин болон
Буряад Республикын Үндэһэн
Хуулинуудтай зохилдуулан,
Хуулийн проектдэ сэгнэлтэ
үгэхэ шухала гэжэ тэмдэглээ.

Тиигэбэһые "Буряад
Республикын Сүлөөтэйгөөр
һүзэглэхэ тухай..." Хуули абалга
тон шухала гэжэ Республикын
Арадай Хуралай Түрүүлэгшын
орлогшо А. Д. Карнышев,
Үндэһэтэнэй асуудалнуудаар ба
соёлой талаар Президентын
советник Н. Г. Дамдинов
тэмдэглэбэ. Республикын
Правительствын Түрүүлэгшын
орлогшо Л. Ч. Нимаева тус хуули
ёһонууд дээрэ хүдэлхэ бүлэг
байгуулхые дурадхаа. Буряад
Республикын Президент А. В.
Потапов үгэ хэлэхэдээ, оюун
ухаан бодолой баялигуудта шэнэ
сэгнэлтэ үгтэжэ байха үедэ
заншалта шажан мүргэлнүүдые
дэмжэнгүй байха аргагүйбди
гэжэ мэдүүлбэ. Саашадаа
юридическэ шалгалта гараха
хуулийн проектые нарижуулаха
талаар хүдэлмэрийн бүлэг
байгуулаха тухай һанамжа
Республикын Правительствын
толгойлогшо дэмжээ.

"Манай республикын онсо
шанар шэнжэнүүдые хараада
абажа, эрхэтэдэй нэшхэлэй
болон шажан мүргэлдэ
хамгаалгын эрхэ сүлөөнүүдые
хууляар дэмжэхэ ёһотойбди", —
гэжэ А. В. Потапов тэмдэглэбэ.

"Буряад Республикын
Сүлөөтэйгөөр һүзэглэхэ болон
шажан мүргэлэй эмхинүүд
(нэгэдэлнүүд) тухай Хуулийн
проект гол түлэб дэмжэгдээд,
Арадай Хуралай заседанида
түрүүшын уншалгань
дурадхагдаа.

Буряад Республикын
Президентын ба
Правительствын хэблэлэй
албан.

АГРОНОМУУДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Зарим аймагуудай захиргаануудай гулваанарай, аймагуудай хүдөө
ажахын управлениин начальнигуудай ба ахамад агрономуудай,
зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, ахамад агрономуудай,
республикын Хүдөө ажахын болон эдээ хоолой министерствын,
мүн бусад эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй
болон эрдэмтэдэй хабаадалгатайгаар агрономуудай зүблөөн уржадэр
республикын Правительствын Бага зал соо боложо, энэ жэлдэ
хабарай тарилга хэхэ зорилгонууд, хараа шэглэлнүүд
тодорхойлогдобо. Энэ зүблөөе Буряад Республикын Правительствын
Түрүүлэгшын Нэгэдэхэ орлогшо В. К. Агалов нээгээ. Мүнөө жэлэй
хабарай тарилгын хүдэлмэри ямар бэлэдхэлтэйгээр, хайшан гээд
үнгөргэхэ байһан тухай республикын хүдөө ажахын болон эдээ
хоолой министр А. М. Шевченко мэдээсэл хэһэн байна.

Удаань энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ Гидрометеорологическа
түбэй директор В. К. Татарников, Буряадай хүдөө ажахын академийн
кафедрые даагша, профессор В. Б. Бохиев, Эздын аймагай Борьёогой
совхозой директор П. И. Зайцев, тус аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ
колхозой ахамад агроном А. С. Цырендоржиев, Буряадай хүдөө
ажахын эрдэм-шэнжэлэлгын институтай лабораторие даагша Т.
П. Лопухин, Хяагтын аймагай хүдөө ажахын управлениин ахамад
агроном Г. Г. Абросимов, Кабанскын аймагай Байгал-Хударын
совхозой ахамад агроном А. Б. Шабанов, "Бурятводмелиорация"
гэһэн гүрэнэй предприятийн генеральна директор М. Ф. Балснаев,
Мухар-Шэбэрэй аймагай "Заганский" колхозой түрүүлэгшэ С. Н.
Снегирев, Буряадай хүдөө ажахын академийн кафедрые даагша А.
Г. Кушнарёв, Тарбагатайн аймагай хүдөө ажахын управлениин
ахамад агроном П. В. Михалёв, Загарайн аймагай XXI партсъездын
нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном Н. Г. Маслов, Буряадай хүдөө
ажахын эрдэм-шэнжэлэлгын институтай лабораторие даагша П.
Г. Соболев гэгшэд хабаадажа, өөһэд өөһэдэнгөө тобилолнуудые
хэһэн, һанамжа дурадхалнуудаа хубаалданан байха юм.

Республикын агрономуудай зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабааданан
Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ А. В.
Потапов үгэ хэлэхэдээ, энэ жэлэй байгаалин эрхэ байдалые
хараада абажа, аймаг бүхэндэ хэрэглэмээр аша тунһатай
дурадхалнуудые зохёжо эльгээхыень Хүдөө ажахын
министерствые уялгалаа.

А. ДОНДКОВ.

ҮНДЭР ШАН, ҮБСҮҮНЭЙ ТЭМДЭГ

Уржадэр Правительствын байшанай
конференц-зал соо Буряад Республикын 1996
оной Гүрэнэй шангуудые барюулгын баяр ёһолол
болобо. Буряад Республикын Президентын болон
Правительствын Хэрэгүүдые эрхилэгшэ Р. Б.
ГАРМАЕВ үгэ абажа, Буряад Республикын 1996
оной Гүрэнэй шан олгохо тухай Правительствын
тогтоол уншажа үгэбэ:

—Буряад Республикын 1996 оной Гүрэнэй шан
имэ хүнүүдтэ олгогдобо:

1. Дугаров Даша-Нима Санжиевичта, хүгжэм
шэнжэлэгшэ—Буряад арадай хүгжэмтэ фольклор
суглуулха, бүридхэн согсолхо, мүнхэжүүлхэ талаар
ехэ хүдэлмэри хэһэнэйнь түлөө, "Буряад арадай
дуунууд" гэхэн гурбан ботито суглуулбари
хэблүүлһэнэйнь түлөө;

2. Карнышев Константин Григорьевичто, уран
зохёолшо—"Хүнүүд ба арьяатад" гэхэн номойнь
түлөө;

3. Шанюшкина Чимита Григорьевнада,
гүрэнэй филармонийн дуушан—концертно-
гүйсэдхэлгын амжалттай ажал ябуулгын ба
республика дотор хүгжэмэй соёл болбосорол
дэлгэрүүлхэ талаар эдэбхитэй хүдэлмэрийн түлөө;

4. Шенхоров Чингис Бадмаевичта, уран
зурааша—"Абай Гэсэр" гэхэн уран зураг-

графическа үлхөө зурагуудайнь түлөө.

Удаань Президент-Правительствын
Түрүүлэгшэ Л. В. ПОТАПОВ Буряад Республикын
1996 оной Гүрэнэй шангуудые шэнэ лауреадуудта
барюулжа, үбсүүндэн тухай тэмдэгүүдые
зүүлгээд:

—Буряад Республикын Гүрэнэй шанда хүртэхэ
ёһоороо хүртэһэн шэнэ лауреадуудые
Правительствын, мүн өөрынгөө зүгтөө халуунаар
амаршалаад, зохёохы уран ажалдань үшөө үндэр
амжалтануудые хүсэнэб,— гэжэ хэлэбэ.

Ч. Г. Шанюшкина, К. Г. Карнышев, Д. Н. С. Дугаров
гэгшэд үгэ хэлэжэ, үндэр шанда хүртөөһэн засаг
түрэдөө, энэ шанда дэбжүүлһэн коллективүүдтээ,
дэмжэлгэ үзүүлһэн бүхы хүн зондо баяр хүргэбэ.

Буряад Республикын энэ үндэр шан 26-дахья
барюулагдаба гээшэ. Юрэдөөл, үндэр шанда
хүртэжэ, үбсүүндээ алтан тэмдэг зүүлһэн хүн бүхэн
үшөө һайнаар ажаллаха, арад зондоо хэдэг албая
эрхим шанартайгаар бээлүүлхэ гэжэ хүлээгдэнэ.

Ц. ДОНДОГОЙ.

Зураг дээрэ: Буряад Республикын Президент
А. В. Потапов Чингис Шенхоровто шан
барюулан.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Үндэр ургаса үдэр бүрийн оролдолгоо

САБШАЛАНДАА ГАРАХА САГ ЕРЭЭ

Буряад Республикын Правительствын шийдхээрээр байша оной апрелин 1-нээ иуниин 1 болотор сабшалан, бэлшээри хайжаруулха хүдэлмэрийн хоёр нара сонсохгодо.

Урдань хабар бүхэндэ таряалан, сабшалан, бэлшээрийн газарай үржэл хайн болгохоор, тэндэ үтгэжүүлгэ оруулха, уналха, хүрһэнэйнь дээрэхиие хайжаруулха, ургасыень дээшлүүлхэ габшагай хүдэлмэрийн хоёр нара сонсохгодог гурим заншал болонон байгаа. Энэ үе соо ажахынуудта яһала ехэшье хүдэлмэри хэгдэдэг хэн.

Тиймһээ энэ жэлдэ апрелин 1-нээ иуниин 1 болотор таряалан, сабшалан дээрэ 335 мянган тонно органическа үтгэжүүлгэ зөөжэ тарааха, 200 мянган гектар сабшалан модо, шулуунһаа, бог буртагһаа сэбэрлэхэ, 55 мянган гектар газарта борной, дискэ мэтые шэрэжэ, хүрһэнэйнь дээрэхиие

зоолэрүүлхэ, хайжаруулха гэхэн даабари аймагуудай хүдөө ажахын управленинүүдтэ, колхоз, совхозуудта, бусад эмхидхэлнүүдтэ, таряашадай (фермерскэ) ажахынуудай эблэл, нэгэдэлнүүдтэ, уналуурийн системэнүүдэй управленинүүдтэ үгтэбэ.

Тэрэшлэн энэ хоёр харын туршада 119 мянган гектар газар уналхаар, үшөө 25 мянган гектар газарта уна намагыень хатаахаар эртээнһээ бэлдэхэ, электрын элшэ хүсөөр хүдэлгэгдэдэг ажахынууд хоорондын 14-һөө үсөөн бэшэ бүлүүр станцинуудые хүдэлгэхөөр бэлэн болгохо шухала гэжэ Республикын Правительствын тогтоол соо хараалагдана. Энэнтэй хамта

апрель-май соо 115 мянган гектарһаа бага бэшэ газар уналха тодорхой даабари тогтоогодо.

Правительствын тус шийдхээр соо илангаяа газар уналлагада онсо анхаралай хандуулагданһинь ойлгосотой. Энэ жэлэй хабар-зунай ханада Зүүн Сибириин олонхи нотагуудта гандуу уларилтай байхаар хүлээгдэжэ байһан дээрэһэнь, хүдөөгэй ажахынуудта таряалан, сабшалангаа, бэлшээриешье аргатай хаань, хайнаар уналха гэшэ айхабтар шухала.

Мүнөө тус хоёр харын хаял апрелин 1-нээ сонсохгодоошье хаань, олохон ажахынууд бүри эртээнһээ таряалан, сабшалан дээрэхи хүдэлмэриэ хэжэ эхилэнхэй. Зарим ажахынууд намартаа-үбэлдөө сабшалан дээрэ тошо халыха, посхоод барихаар хургаар, модо бэлдэхэ, тэндээ наг шэбхэ гаргаха

хүдэлмэри яһала ябуулаа, ябуулашье.

Тусхайлбал, мүнгэн сангай талаар хашагдажа, трактор, машинын шэнгэн түлишэ, тоһодоогын хэрэгсэлээр дугалдабашье, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй болон бусад зарим аймагуудай ажахынууд али аргаар намартаа-үбэлдөө таряалан, сабшалан дээрэ бага бэшэ хүдэлмэри хээ. Мүнөөшье тэдэнэр хабарай үдэрнүүдтэ энэ ажалаа түлэг ябуулжа эхилбэ.

"Хабарай үдэр жэлые гэжээдэг" гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. Энэл үе соо газар дээрээ габшагай шангаар хүдэлжэ, үржэлыень дээшлүүлжэ, шийг нойтоор хангажа шадаалһаа, бараг хайн ургасын абтаха үндэһэ нуури табигдаха юм.

Зарян ТЭЛИН,
Республикын Хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрствын хүдэлмэрилэгшэ.

ШАГНАЛ

А л б а н а й н г а а у я л г а н у у д ы е о р о л д о с о т о й г о о р д ү ү р г э һ э н э й н ь, Чечен Республикада боложо байһан байлдаануудта эрэлхэг зориг гаргаһанайнь түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной апрелин 2-ой Зарлигаар Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй милициин тусхай шэгэлзтэй отрядай гэшүүдые Буряад Республикын Хүндэлзэй грамотаар шагнаба гэбэл:

милициин майор **Бондарев Александр Владимировиче** - отрядай милициин таһагай начальник.

милициин майор **Борхонов Афанасий Геннадиевиче** - отрядай командирай орлогшо.

милициин лейтенант **Базарханов Вячеслав Сократовиче** - отрядай оперативна взводой командир.

милициин ахалагша прапорщик **Бочковский Валерий Ивановиче** - отрядай оперативна взводой командирай орлогшо.

Республикын соёлой эмхинүүдэй кадрнуудые бэлдэлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной апрелин 2-ой Зарлигаар Буряад республиканска соёлой болон искусствын училициин багшанарта Буряад Республикын хүндэт нэрэ зэргэнүүдые олгобо гэбэл:

"Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ"

Соболева Тамара Анатольевна - клубоведениин багша.

Цыдыпова Серафима Цырендоржиевна - хореографин дисциплинэнүүдэй багша.

"Буряад Республикын эрдэм нуралсалай габьяата хүдэлмэрилэгшэ"

Левитина Анна Николаевна - немец хэлэнэй багша.

Соёлой эмхи зургаануудай кадрнуудые бэлдэлгэдэ үни удаан саг соо эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилэнһэй түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной апрелин 2-ой Зарлигаар Буряад республиканска соёлой болон искусствын училициин багша **Бухадеева Вера Янцевна** Буряад Республикын Хүндэлзэй грамотаар шагнаба.

Шулуун нүүрһэнэй промышленностьда үни удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээ хүдэлмэрилэнһэй түлөө Буряад Республикын Президент 1996 оной апрелин 2-ой Зарлигаар "Востоксибуголь" гэжэ акционернэ булгэмэй капитальна барилгын талаар директор **Волохов Герман Викторовиче** Буряад Республикын Хүндэлзэй грамотаар шагнаба.

НАЙН ҮРЭНЭН - НАЙДАЛАЙ ҮНДЭНЭН

Манай аймаг дотор орооһото болон орооһото-бөбөво ургамалнуудай бүхыдөө хэрэгтэй үрһэнэй 97,2 процентые нь хаанан байна. Зараһа олзоборилдог колхозууд үрһээ хаажа хадгалаагүй. Корсаковой колхоз 93 процент үрһээ хаанан байха юм. Хэрэгтэй үрһээ ургамал ургамалнуудаарнь абаад харабал, 35500 центнер шэниисын үрһэнэй хэрэгтэй болохо хаанан үнэн дээрээ 37155 центнер, 2800 центнер горохой үрһэн хадгалагдаха байбал, 2250 центнер, 30100 центнер обёосой үрһэнэй орондо 26025 центнер, 10100 центнер ешмээнэй хүрэнгын хэрэгтэй болоходонь, 7300 центнер үрһээ

хаанан байна. Орооһотой холисын үрһээ хааха түсэбшнэгүй һаа, манда 4070 центнер иимэ үрһэн бии юм.

Үрһэнэй гүрэнэй инспекци бии байһан үрһэнэй 95,3 процентые нь шалгажа үзэбэ. Зүүн Сибириин түмэр харгын хамһабариин "Большереченский" ажахын хадагалһан үрһэн шалгагдаагүй. Эдэнэр хүрэнгээ шалгуулхаяа манда таһа арсаа. Ямар шалтагаанһаа арсаһыень хэлэхэ аргагүйб.

Шалгагдаһан хүрэнгын 59 процентнь тарилгынгаа шанарта хүргэгдэнхэй. Байгалай ОПХ-да тарилгын шанарта хүргэгдэнхэн килограммшые үрһэн даб дээрэ үгн. Энэ ажахын иимэ хандасань

аймагай байдалда муутгаар нүлөөлбэ "Твороговский" совхозой үрһэн хоёрдохёо сэбэрлэгдэнхэн аад, үшөө шалгагдаагүй. Байгалай ОПХ-гай хүрэнгэ дахинаа шалгагдаха ёһотой.

Байгша ондо сагай хүндэ хэды байгаашье хаань, "Кабанский" совхоз үрһээ хайнаар бэлдэжэ шадаа. Эндэ 98 процент хүрэнгэнь тарилгынгаа шанарта хүргэгдэнхэй юм. Тэрэнһинь 52 процентнь 1-дэхи классай шанартай болоно. Байгал-Хударын совхозой 79 процент үрһэниинь тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй гэжэ тодорхойлогдонхой. 53 процентнь 1-дэхи, 2-дохи классай шанарай болоно. Ойморой, "Шергинский", Хандалын совхозуудай 70 гаран процент хүрэнгэнь

тарилгынгаа шанарта хүргэгдэнхэй.

Мүнөө жэлдэ гарасынгаа талаар муу, мүн шийг нойто ехэтэй үрһэн балай үгы хэбэртэй. Гансал обёосой, ешмээнэй үрһэндэ овсюгай-буртаг үбһэнэй хүрэнгэ дайрагдажа, тарилгынгаа шанарта хүргэгдэбгүй. Аймаг дотор бүхыдөө 6300 центнер хайн шанартай үрһэн бии гэхэн тоотой юм.

Хабарай тарилгын хүдэлмэри удахагүй эхилхэнь. Май нара болотор үрһээ сэбэрлэхэ саг үшөөл бии гэжэ ханахаар. Ушар тиймһээ үрһээ дахинаа сэбэрлээд, үрһэнэй гүрэнэй инспекцида шалгуулхаяа асарха ёһотой болоно. Үлүү центнершые хүрэнгэ

тариһанай олзогүй, малдаа эдоулээ һаа, дээрэ гэжэ бултандаа зүбөөр ойлгоно бээ.

Үрһээ хайнаар лэ бэлдэхэдэ, тогтууритай баян ургасын үндэһэ табинабди гэжэ хүдөөгэйхид өөһэдөө мэдэрнэ ёһотой. Энэ талаар, дулаан агаараар дулаасуулха, саг соонь хорлохо шухалада тоологдоно. Илангаяа нүүлэй жэлүүдтэ орооһото ургамалнууд ф у з а р и о з г е л ь м и н т о с п о р и о з, альтернариоз, бури үбшэнүүдтэ дайрагдааг болошонхой. Энээндо анхарха хэрэгтэй болоно.

Т. ЕРМАКОВА,
Кабанскын аймагай үрһэнэй гүрэнэй инспекциин начальник.

АНХАРАЛ ХЭРЭГТЭЙ

Манай аймагай ажахынуудта мүнөө жэлдэ 12350 гектар талмай дээрэ орооһото, 5440 гектарта тэжээлэй ургамалнууд таригдахаар түсэблэгдэнэ. Тийхэдээ эдэ бүхы таряаланда дүн хамтадаа 37955 центнер үрһэн хэрэгтэй болохо байна. Аймагай ажахынууд энэ талаар ямар байдалтайб гээд харабал, мүнөөдэрэй байдалаар бүхыдөө 29930 центнер хүрэнгэ бии юм. Манай инспекциин хүдэлмэрилэгшэдэй шалгажа үзһэнэй ёһоор, тэрэнһинь миил 9750 центнерын тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй гэжэ элирүүлэгдэнхэй. Үлэгшэн аяар 20130 центнер үрһэниинь буртаг үбһэнэй үрһэнтэй холисолдонхой дээрһээ тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй. Энээн сооһоонь 3807 центнер хүрэнгэ гарасынгаа талаар үшөө кондицидаа хүргэгдөөгүй гэжэ тодорхойлогдон байха юм.

Энэ хараалһан талмай дээрэ тарилгаяа үнгэргэхын тула дүн хамта 8025 центнер үрһэнэй орооһон үшөө хэрэгтэй болоно. Ажахынуудаар абаад харабал, таряашанай ажахынуудай "Сибиряк" нэгэдэл даб дээрэ 13086 центнер, Лениней нэрэмжэтэ колхоз - 8070, Харбяангуудай совхоз - 1900, "Восточные Саяны" колхоз 600 центнер үрһээ хүрэнгэтэй байна. Таряашанай ажахынуудай "Сибиряк" нэгэдэлдэ аяар 6650 центнер үрһэн дуталдана. Таряашанай ажахынуудай "Маяк" нэгэдэлэй байдалын мүнөө угаа хүшэр. Юуб гэхэдэ, тэдэнэртэ энэ жэлэй хабарай тарилгада бүхыдөө 2300 центнер үрһэнэй хэрэгтэй болохо байбал, үнэн дээрэ миил 995 центнер хүрэнгэ бии. "Мир" колхоздо аяар 920 центнер, таряашанай ажахынуудай Түнхэнэй нэгэдэлдэ - 771, Туранай совхоздо 885 центнер дуталдаха байна.

Тарилгын шанарта хүргэгдэнхэн хүрэнгэ аймаг дотор нилээд бага гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тусхайлан хэлэбэ, таряашанай ажахынуудай "Сибиряк" нэгэдэлдэ даб дээрэ 7200 центнер гурбадахи классай шанартай кондиционно шэниисын үрһэн бии. Энэнь бүхы бии байһан үрһэнэй оройдоол 55 процентнь тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй болоно.

Арилгагдаагүй, буртаг үбһэнэй үрһэнтэй, шулуу шоройтой холисолдонхой хүрэнгэ таряашанай ажахынуудай "Сибиряк",

"Маяк" нэгэдэлнүүдтэ, "Восточные Саяны", "Мир" колхозуудта, Харбяангуудай Туранай совхозуудта нилээд ехэ бии. Тодорхойлол, "Сибиряк" нэгэдэлэй бүхы байһан үрһэнэй 5886 центнерын, "Маяк" нэгэдэлэй 445, "Восточные Саяны" колхозой 600, "Мир" колхозой 2500, Лениней нэрэмжэтэ колхозой 7420, таряашанай ажахынуудай Саяанай нэгэдэлэй 500, Харбяангуудай совхозой 1500, Түнхэнэй эблэлэй 1529, Туранай совхозой 2000 центнерын арилгагдажа сэбэрлэгдээдүй. Ушар тиймһээ апрель нара соо тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй хүрэнгэ сэбэрлэхэ, томо жэжээрнй илгаха хүдэлмэрэе ябуулха шухала болоно. Энэ шухала хэрэгтэ ажахынуудай агрономууд онсо анхаралаа хандуулха ёһотой юм.

Манай хэһэн шалгалтын дүнгөөр хадагалагдаһан үрһэнэй шанарын мүнөө жэлдэ яһала бараг гэжэ тоолохоор. Гэхэтэй хамта нэгэ иимэ эбсэшгүи ябадал тухай тогтожо хэлэхээр гэжэ ханагдана. Манай ажахынууд орооһото ургамалнуудай үрһээ хааха хэмжээгээ жэл ошохо бури бага болгодог заншалтай боложо байна. Үрһээ хүрэнгээ багаар хаадаг болоо хадаа хадагалһан хүрэнгынгөө шанарыень хайжаруулха аабза гээд найдаһамнай, тиймэ хубиалта балай болоод орхиногүй. Илангаяа мүнөө үедэ обёосой үрһэн овсюг болон орооһотой бусад ургамалнуудай хүрэнгэтэй холисолдонхой байна бшуу.

Орооһо таряа ехээр ургуулжа, саашадаа үйлдбэриэ хайжаруулха гэбэл, ажахынуудай ахамад агрономууд үрһээ үйлдбэрилжэ абаха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха, багахан талмай дээрэ орооһото ургамалнуудай үрһээ ургуулжа, амьарлан хуряажа абаха асуудалнуудые шийдхэхэ уялгатай болоно. Найн үрһэнгүйгөөр баян ургаса хуряажа абахагүймнай эли. Энэниие мартажа огто болохогүй. Тиймһээ үрһэндэ онсо анхарал хэрэгтэй даа.

Г. ЖАМБАЛОВА,
Түнхэнэй аймагай үрһэнэй гүрэнэй инспекциин начальник.

ХҮН ЗОНИИЕ ХҮДЭЛМЭРИТЭЙ БОЛГОХО

Табан жэлэй саана апрелин 19-дэ Россин Верховно Совет "РСФСР-тэ хүн зоние ажалаар хангалга тухай" Хуули баталан абаа нэн. Энэ Хуулимнай мүнөөнэй дэлгүүрэй эрхэ байдалда юрын эрхэтэниие социальна талааа хамгаалха бодото үндэһэ нуури боложо үгөө.

Ажалгүйшүүдэ хүдэлмэри олоходонь, дэлгүүрэй эрхэ байдалда мэргэжэлээ нэлгэхээ хүсэһэн хүнүүдтэ туһалха, предприятия, эмхинүүдэй хүдэлмэрингөө нууринуудые агдахагүйн тула мүнгэн хангай талаар социальна тэдхэмжэ үзүүхэ гол зорилгонууд хүн зоние ажалаар хангаха талаар федеральна албанай урда табигдана.

Манай республикын хүн зоние ажалаар хангаха гүрэнэй комитет 1992 ондо Ажалай ба ажалаар хангалгын министерство болгон хубилгадан юм. Мүнөө үедэ городой 2, аймагуудай 21 түб хүн зоние ажалаар хангаха хүдэлмэри ябуулна.

Табан жэлэй хугасаада манай албан бүхыдөө 95 мянган зондо туһаламжа үзүүлэ. 63,3 мянган хүнэй ажалда орохо хүсэлтэйгөөр хандахадань, 18,6 мянган хүнэй гуйлта дүүргэдээ. Тиихэ зуура 28,4 мянган хүнинь ажалгүй гэжэ мэдэргэдэһэн, 22,1 мянган хүн ажалгүй үлэһэн ушарһаа пособи абаха болоо. Һүүлэй үедэ хүдэлхэн газартаа олоһон дундуур зэргын салин хүдлэнэй 45-һаа 75 процент хүрэтэрын абажа оаигна.

1991 ондо хүдэлмэришэн хүсэһэй ходо хэрэгтэй байгаа һаань, мүнөө үедэ нэгэ сүлөө нуурида 45-50 хүн ороһойбди гэжэ тэгүүлнэ. Ажалгүйдэлгын дунда зэргын болзор 160 үдэртэ хүрэнэ, ажалгүйшүүлэй тоо 24,5 дахин олон болоо. 1996 оной апрелин 1-нэй байдалаар иимэ зоной тоо 9626-да, пособи абагшадай тоо 5852-го хүрэнэ. Мэргэжэлээрэ түбхинэхэн мүнөө угаа хүшэр, олонхи ушарта бүтэсэгүй болонхой.

Манай албан энэ талаар байдал хайжаруулхын, ажалгүйдэлгыг нэргылхын тула, элдэб арга гуримуудые хэрэглэнэ. Тэрэ тоодо ниитын хүдэлмэринүүдые эмхидхэхэ, предприятия, эмхинүүдтэ шэнэ нууринуудые байгуулхын тула хэлсэнүүдые баталха, шэнэ

мэргэжэлдэ нургаха, өөрын хэрэг эрхилхэ, ажалгүй хүндэ туһаламжа үзүүлхэ - эдэ бүгэдэ оролсоно. Ниитын хүдэлмэридэ хабаадаһан 5913 эрхэтэн материална дэмжэлгэ абаһан байна. Гэхэхэ гадна ажалаар хангалгын жасын ашаар залуушуул саг зуурын хүдэлмэридэ нилээн мүнгэ олоно.

Өөрын олзын хэрэг эрхилхыг хүсэһэн ажалгүй хүнүүдтэ туһалха гэһэн ехэл орёо юм. Юуб гэбэл, эдэ зоние нургаха гаргашыень манай албан даажа абана ха юм. Гэхэхэ гадна 12 харын туршада пособи түлэгдэдэг. Республикын 95 эрхэтэн иимэ хэрэг эрхилхыг хүсөөд, эдэнэртэ 126 миллион түхэриг түлэгдөө.

Үнгэрхэн хугасаада 2407 хүн манай албанай зууршалгаар мэргэжэлэй нууралсал гараһан байна. нууралсалай-үйлэдбэриин комбинадта, "Бурятсельстрой" управленидэ, Госкомстадай Бурядай нууралсалай түбтэ, мүн бусадшыг тээ эдэ эрхэтэд нууралсал гараа юм.

Олон хүүгэдтэй бүлэнэртэ, ганса бэе түрэлхидтэ, инвалидуудта, мэргэжэлээ олоогүй залуушуудта, эрхэ хаһалгын газарһаа гараһан эрхэтэдтэ мүнөө ехэл бэрхэтэй саг болоод байна. Иимэ зоной тоо жэлһээ жэлдэ олошорһоор. Тиимэһээ иимэ бүлэг зоние ажалда абаһан эмхи, предприятиянуудта мүнгэн хангай тэдхэмжэ үзүүлнэбди.

Дүй дүршэлтэй болохо бүрээ манай албан ажал ябуулгынгаа эмхидхэлэй түхэлнүүдые, шэглэлнүүдые ондоо болгон хубилгана, хайжаруулна. 1994 ондо шэнэ туһаламжа дурадахабди. Онсолбол, ажалгүй зоной өөһэдтэнь эгээл тааруу мэргэжэл олгохо, тиин психологическа талааа дэмжэхэ тухай программа абтаһан байгаа.

Манай министерствын болон хүн зоние ажалаар хангалгын модельнэ түбэй үүсхэлээр

нөдондо хүдэлмэриин сүлөө нууринуудай яармаг үнгэргэгдөө нэн. Эндэ 34 предприятия хабаадахадаа, 82 ондоо мэргэжэлээр сүлөө нууринуудые дурадаһан байна. Иигэжэ 900 эрхэтэн ажалда орохо зууршалга абаа нэн. Городой нууралсалай 20 эмхи яармагта хабаадаа.

Тэрэшэлэн ажал бэдэрэгшэдэй клубуудые нээхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдана. Эндэ ажал олоходонь туһалхаһаа гадна, ханаа сэдхэхыень заһаха - һаа эхилээд, аятай, таатай хөөрөлдөөншыг эмхидхэгдэдэг байха.

1995 ондо федеральна албанай шийдхэбэрээр манай республикада ЭВМ-эй техническэ хэрэгсэлнүүдэй бааза дээрэ региональна автоматизированнэ системэ зохёон табигдаа. Министерствын мэргэжэлтэд шэнэ принтер, терминалнуудые хүдэлмэридөө ашаглажа нураха юм.

Предприятия, эмхинүүдһээ ородог страховой түлбэриин ашаар бүридэдэг бюджетһээ гадуур гүрэнэй жасын ашаар хүн зоние ажалаар хангаха талаар гүрэнэй политика бэлүүлэгдэдэг гэһэнэ. Теэд экономика байдалай муудаха бүри предприятия, эмхинүүд страховой түлбэрээ оруулжа биранагүй. Мүнөөнэй байдалаар эдэнэй үри 14 миллиард түхэригтэ хүрэнэ. Мүнгэн хангай дутадаһанһаа боложо, 1996 ондо хараалһан программа бэлүүлгэмнай хойшо тагадана.

Ушар иимэһээ мүнөө үсын ажалай дэлгүүр хүгжөөхын тула нэн түрүүн республикын экономика байдал нэргээн тогтонжуулха хэрэгтэй гээд тобшолоё.

И. ПЫТИН,
Буряад Республикын
ажалаар хангалгын
министр.

ПРЕСС- КОНФЕРЕНЦИ ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

1996 оной февралын 7-до "Мотом" гэжэ акционернэ бүлгэмдэ налоговой полициин федеральна зургаанай хүдэлмэрилэгшэд документнүүдые хуряжа абаа нэн. "Мотом" гэжэ акционернэ бүлгэмдэ ехэ хэмжээнэй олзо оршыг дадалан нюуха хэдэлгэ гаргашыень эдэ документнүүд гэршэлхэ ёһотой гэжэ тэдэ багсаамжалһан байгаа.

Налогой алба хаагшадай эдэ документнүүдые хуряжа абаад, байшанһаа гараха гэхэдэнь, "Мотомой" хүдэлмэрилэгшэд М. Ц. Цыренбазарова, В. Н. Лыгденов, О. К. Рымарев хаалта хээ. Оперативна таһагыг даагшын орлогшо В. М. Собенниковой албанайнгаа үнэмшэлгэ харуулхаданьшыг, туһа болобогүй... Дээрэ дурсагдаһан хүдэлмэрилэгшэдые харюусалгада хабаадуулха тухай Налогой полициин федеральна албанай Буряад Республикын управлениин начальнигай орлогшо С. П. Тулогоев Буряад Республикын прокурор А. Ф. Покацкида, "Мотомой" президент В. В. Морозовто 1996 оной февралын 16-да дуулаһан байна.

Энэ ушараар "Мотомой" хүтэлбэрилэгшэд олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэгшэдтэй пресс-конференци үнгэргэбэ. Пресс-конференциин эхилхын урда "Мотомой" хүдэлмэрилэгшэд энэ ушарта хабаатай документнүүдтэй "Анидсахыень журналистнуудта дурадаха.

Тус пресс-конференцидэ "Мотомой" президент В. В. Морозов иигэжэ мэдүүлэбэ: "Налогой полициин талааа документнүүд хуули бусаар хуряагдаа, ямар документнүүд хуряагдааб гэжэ дансалан бэшээд, протоколой буулгабаритайгаар эзэдтэнь барюулагдаха байгаа. Иимэ эрилтэ налоговой полициин талааа бэлүүлэгдээгүй гээд Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районной арадай судья В. Ч. Турунхаевагай гар табилгатай тогтоолһоо элирнэ".

Налогой полициин департаментын талааа бухгалтерска тоо бүридхэл хазагайруулагдаа, энээнһээ уламжалан ехэ мүнгэн зөөри бүридхэлдэ абтаагүй гэхэн гэмнэлгэ манай акционернэ бүлгэмдэ тохогодоно, бидэ энэениень буруушаанабди гэжэ В. В. Морозов хэлэбэ.

Тэрэшэлэн налоговой полициин физическэ хамгаалгын таһагай албатад "Мотомой" хүдэлмэрилэгшэдэй гэр байрада нэгжүүл хээ гэжэ тэрэ мэдүүлэбэ.

Буряад Республикын гүрэнэй налоговой инспекциин болон "Мотом" гэжэ акционернэ бүлгэмэй хоорондохи арасадаата хэрэг шийдхэгдээгүй байһаар. Хэнэйнэ зүб, буруу байһыг Арбитражна сүүдэ шийдхэхэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Буряад Республикын налоговой инспекциин түлөөлэгшэд энэ асуудалаар мэдүүлгэ хэһыг хараалһанхай.

Э. ДАМБАЕВА.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДӨӨ ҮСӨӨЛНЭ

Россин түмэр замай запас хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэхэ, электровозуудые, вагонуудые заһабарилуулха захилнуудай үсөөрхэн ушарһаа Улаан-Үдын Ленинэй орденго локомотив-вагон заһабарилгын заводой үйлэдбэриин хэмжээн урданайхиһаа бага болоо.

Ушартиимэһээ һара соо хүсэд бэшэ хүдэлмэриин үдэрнүүдтэ завод хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, мартын 25-һаа апрелин гаратар завод хүдэлөөгүй. Тиихэдэ апрелин 19-һөө заводой цехүүд хаагдажа, харуул табигдаха юм.

Хори гаран хоногто амарһанай удаа майн 13-һаа тус заводой хүдэлмэришэд харын дүүрэтэр дүүрэн хэмжээгээрэ хүдэлхөөр хараалагданхай. Иигэжэ таһалдуулжа байгаад, татаг-шотаг гэжэ хүдэлхэдэ, заводто өөрсэ янзын гарзатай, таарамжагүй дээрэһээ үлүү хүдэлмэришэдөө хороогоод таһалгаряагүй, эршэтэйгээр предприятияа хүдэлгэхэ зорилго заводой хүтэлбэрилэгшэд харааланхай. Тиихын тула 1800-гаад хүдэлмэришэдые хороохо ушартай юм ха.

—Манайшыг цехһээ хорёод хүдэлмэришэдые хороохо гэхэн заабари ерэнхэй. Орёо түхээрлэгнүүдые заһабарилжа шададаг мэргэжэлтэдэ алдха гэһэн хүнгэн хэрэг бэшэ. Хожом заводойнгоо дүүрэн хэмжээгээр хүдэлдэг болоходо, иимэ шадабаритай электригүүдые,

электронцигүүдые хаанаһаа олохобши? Теэд сагай эрхын иимэ болоходо, орилхо, бархирхаһаа нааша тарахал ушартай болодоно, — гэжэ В. Ф. Малыгин хэлэнэ бэлэй.

Энэ хүтэлбэрилэгшын һанаагаа зобохыг ойлгохоор ааб даа. Тепловоз, электровозуудай эгээл орёо аппаратурануудые гэрэнэй хүтэлбэрилдэг цехээрхин заһабаридаг юм. Тиимэһээ юрын лэ хара хүдэлмэришэн гэхэдэшни, тусхай дунда, хургуули түгэсхэһэн электригүүд, дээдэ хургуулитай электронцигүүд энэ цехтэ хүдэлдэг. Иимэ хургуули дүүргэхын тулада 10-20 жэлдэ нураха ушартай болодогынь бултанда мэдээжэ.

Олон тоото түмэр замай мүнөө байһан нөөсөнүүдэйнэ дууһахада, локомотив-вагон заһабарилгын заводто захилнуудые олоор бүтээжэ эхилхэбди гэжэ хүтэлбэрилэгшэдынэ найдана. Энэньшыг зүб гэжэ һанааар. Мүнөө урдань байһан запас хэрэгсэлнүүдэйнгээ нөөсөнүүдые дууһаад, эбдэрхэн электровоз, тепловозуудайнгаа энэ тэрэ һайн частнуудыень нэлгэжэ табяад, хүдэлгэжэ байна. Тэдэньһэн халахада, энэ заводһоо ондоо тээһээ олохо арганыг үгы гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Т. НИМБУЕВ.

Бүгэдэ буряадуудай II съезд тушаа

НАМДА ҮГЭ ҮГӨӨШЬЕГҮЙ НААНЬ...

Сэлэнгын аймагай Харгана нюотарһаа Бүгэдэ бурядай үндэһэн соёлой эблэлэй съезддэ делегадаар һунгагдажа ерээб. Съезд һонирхолтойшыг, удаха шанартайшыг байгаа. Би үгэ хэлэхээ бэшүүлхэн аад, хэлэнгүй үлэшооб. Юрэнхыдөө хүдөө нюотагайхидта үсөөн үгэ үгтөө. Энэниие шаналмаар. Спорт болон физкультурын түгжэлтэ тухай буряадуудай эрын гурбан наадан тухай хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Би нур харбалгаар Буряад Республикын 13 дахин чемпион, СССР, Росси болон Монголой Республикада үнгэргэдэһэн мурьсөөнүүдтэ хабаадажа, нэгэнтэ бэшэ түрүү нууринуудые эзэлэб.

ВАРК-ын президент тоосоон соогоо спорт тухай хэлэбэгүй. Бүхэ барилдаанда мүнөө ганса хүнүүдэ барилсахыг оролдодог болошоо. Досоо

болон газгаа гохо, хүл тушаха, дүрэ булаха гэхэ мэтэ онсо арга шадабари маргадашоо.

Урдань моридой урилдахада, мориной соло дууджа, хүгжэм дуун эздэдэг байгаа. Буряад наадануудта хубсаһан хэрэгтэй. Мүнөө хүдөө нюотагуудаар стадион, спортивна залнууд хандаржа эхилээ. Хүдөө нюотагай засагаархид энэ хэрэгтэ һаналаа табинагүй. Республикын "Урожай" бүлгэмыг нэргээхэ саг тулажа ерээ. Спорт хадаа буряадуудай үндэһэн соёлой нэгэ хубиш болонго. Тиимэһээ ВАРК-ын шэнэ совет спортдо үдэр бүриин анхарал хандуулаг лэ!

Батажаб БАЛЬЧИНОВ,
дайнай, ажалай ветеран.

ЖЭЛЫЕ ЯМАРААР ЭХИЛЭЭБИБДИ? Хүдөө ажахын шэнжэлэл

Республикын хүдөөгэй ажахынууд байгша оной түрүүшын кварталда мал ажалдаа ямар үрэ дүнгүүдые туйлааб гэжэ харахада, нимэ байдалтай.

Сагай ошохо түргэн. Шэнэ жэлэй гараһаар тиимэше үни болоогүй шэнгээр ханагдабашье, мэдээгүйдэ жэлэй түрүүшын гурбан нара үнгэршоод, дүрбэдэхинь хахадлаад байна.

Нэгэ талаараа энэмнай жэлэй эгээл хүндэхэн, харюусалгатай, мүн шийдэхышье удха шанартай хаһа болоно. Илангаяа январь, февраль, март, апрель нарануудта, малай үбэлжэлгын гол ханы ямараар дабажа гараһанһаа, түл түрэсын хэр абтаһанһаа хүдөөгэй бүхы ажахынуудай үйлэдбэрийн саашанхи үрэ дүнгүүд, ажал хэрэгэй ябаса, зоной ажабайдалшы нилээд тодорхойлодохо хаям. Жэлые ямараар эхилнэш, ямар үндэһе нуури табинаш, тэрэһнээ ехэ юумэн дуддыдаха зэргэтэй.

Тиимэһе Буряад Республикын Статистикын талаар гүрэнэй комитедэй согсолһон тоо мэдээнүүдэй дансын хуудаһанууды иража һуухада, нэн түрүүн хүдөөгэймнай хамтын ажахынууд жэлэй түрүүшын гурбан нарада ямараар хүдэлбэб? Адууһа малай тоо толгойе ханаа зоборитойгоор хорюолго, ашаг шэмьень доошолуулга заахашье зогсоогдоно гү, али үгы гү? Анханһаа гол халбары гэжэ тоологдоог байһан мал ажалнай тогтонжорхо, бага зэргэ хүгжэжэ эхилжэ гэжэ найдаха үндэһэн бии гү гэхэн асуудалнууд эжэлүүдгүй гарана.

Абаһаар хэлэхэдэ, 1996 оной түрүүшын кварталдай дүнгүүд энэ талаар ханааемнай ехэшы тэгшэлнэгүйдэ даа. Жэшээхэдэ, республикын колхоз, совхозуудта, гүрэнэй мэдэлэй тоотой хүдөөгэй ажахынуудта, мүн таряашадай ажахынуудай эблэл, нэгэдэл, хамтарал, хамжаануудта (үмсын болон фермерскэ ажахынууды оруулангүй) байгша оной апрелин 1-дэ 137.322 толгой үхэр, тэрэ тоодо 50,1 мянган үнээд харууһалагдажа байна. Ондогоор хэлэбэл, үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулаха үхэрнүүдэй тоо 30,5 мянган толгойгоор, үнээд - 9 мянган толгойгоор үсөөрөө. Хонин хүрэгэй тоо арай гэжэ 400,6 мянган толгой болоно гэхэ гү, али нёдондойхиһоо үшөө 130 мянга шахуу толгойгоор хорюо. Гахай, адуу мори, шубуу шонхоршые бага-багаар үсөөржэл байһан зандаа. Энээн дээрһнээ түл түрэсыншые үсөөнөөр абтажа байһанынь

ойлгосотой. Тусхайбал, нёдондо январь, февраль, март нарада республикын ажахынуудта. 16282 тугал абтаад байбал, энэ жэлэй эхинһе хойшо 12.643 тугал абтаа. Үнгэрһэн жэлэй түрүүшын кварталда 134,5 мянган хурьган абтаһан наа, мүнөө оройдоол 105,6 мянган хурьган гараба. Поршоонхонуудшые урда жэлэйхиһе үсөөн даа.

Иимэ байдалай шалтагаан гол түлэб мэдээжэ ааб даа. Бүхы малай, тэрэ тоодо хүрэг соо эхэ малай жэл бүри үсөөн боложол байхада, тугал, хурьган, унаган ягаадо олоор абтаха нэм. Тэрээн дээрһнэ томошые, нарайшые мал олоор гарзална. Байгша оной эхинһе ажахынуудта 3615 тугал, буруу, 5728 гахай, поршоонхо, 14,7 мянган хонид, хурьгад, 832 адуун үхэл гарзада ороо. Ивалгын, Кабанскын, Тарбагатайн аймагууд үхэр, Хяагтын, Прибайкалийн, Кабанскын аймагууд - гахай олоор гарзалуулаа.

Хэды тийгэбэшые мал ажалай ямараар эрхилэгдэжэ байһанынь нэн түрүүн энэ халбарыһаа эдэе хоолой зүйлнүүдэй хэр абтаһан, худалдагданһаа сэхэ харагдадаг ааб даа.

Жэлэй үнгэрһэн үе соо республикын хүдөөгэй хамтын ажахынууд 25,117 центнер мяха гүрэндэ худалдаа гэхэ гү, али энэнь нёдондойхиһоо аяр 15 мянга шахуу центнерээр бага байна. Баунтын, Хэжэнгын, Хориин, Ахын аймагуудһаа бусад мяха үйлэдбэрилгэ, худалдагыё эрид доошолуулаа. Урдань жэл бүхэндэ мяха ехээр тушаадаг (илангаяа тахяагай мяха) Загарайн аймаг нёдондо гурбан нарада 11,5 мянган центнер мяха хүн зоной эдэе хоолой жасада оруулан наа, энэ жэлдэ оройдоол 2556 центнер тушааба. Мухар-Шэбэрэй, Ивалгын, Түхэнэй, Тарбагатайн аймагууд үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхиһе 30 гаран процентээр бага мяха худалдаа.

Һү наали тухай хэлэхэдэ, эндэшые ехэ хайрхажархиха юумэн баһал хоморшоог. Хэрбээ нёдондо жэлэй түрүүшын кварталда республикын хамтын ажахынуудта 105,984 центнер хүн наагдан байбал, энэ жэлдэ тэрэн арай гэжэ 87,4 мянган центнертэ хүрөө. Нэн түрүүн эндэ олонхи ажахынуудай үнээдэ үсөөлһэн, тэдэнэ ёһоор наахаяа болижо байһан дээрһнэнь хүн бага абтана. Жэшээхэдэ, байгша оной гурбан нара соо Түхэнэй аймагай ажахынууд үнээн

бүриһөө миил - 71 килограмм, Захааминай - 60, Баргажанай - 107, Хяагтын - 155 килограмм һү наагаа. Энээнһе эндэхи ажахынууд үнээн бүхэнһөө үдэрэй хэды шэнээн һү наанаб гэжэ тооложо ядахаар бэшэ. Үнгэрһэн жэлдэ Хэжэнгын аймаг 3 нара соо 832 центнер һү абтан наа, мүнөө тэрэнэ миил 555 центнертэ хүргөө. Урдань нэгэ наалишан жэл соо эды шэнээн һү наадаг байгаа ха юм.

Тиихэдэ али бүхы бэрхэшээлэй ушарашые наань, аргыень оложо, үнээдэ наажал байһанай ашаар Кабанскын, Ивалгын, Хойто-Байгалай аймагуудай ажахынууд сагаан эдэе үйлэдбэрилгээ зарим тэды ехэ болгоо. Кабанскын аймаг республика соогоо эгээл ехэ һү үйлэдбэрилөө гэхэ гү, али 14 мянган центнер һү тоһоной заводто тушаагаа, үнээн бүриингөө һү наалишые (338 килограмм) дээшэлүүлээ. Малай эдихэ тэжээлээр ядуухан байдаг Хойто-Байгалай аймагай ажахынууд энэ жэлдэ үнээн бүриһөө 200 гаран килограмм һү наагаа. Нёдондой энэ үеынхитэй жэшэхэдэ, үнээн бүриингөө һү шэмье 90 гаран килограммаар дээшэлүүлжэ шадаба.

Бүхы дээрээ республика соо адууһа малай тоо толгойн хорожо, ашаг шэмьень доошолжол байһанай шалтагаан гансахан ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй, малшадай гэмээр болоно, тэдэнэр хангалтагүй муугаар хүдэлнэ гэжэ зэмэлхэнь бэрхэтэй. Гэбэшые хүнүүдэй ажалдаа хандаса, харюусалга, өөһэдтөө эрилтэ табилгашье баһал урдынхитай яшые жэшэхээр бэшэ ааб даа. Гэхэтэй хамта олонхи ушарта тохёолдоһон экономика байдал, илангаяа мал ажалай продукцияны худалдан абалгын мүнөөнэй сэн, мяха, һү худалдалгын гурим, мүнгэн, сангай тоосоон гэхэ мэтэ хүдөөгэй наалишад, малшадые хайнаар хүдэлнэ, үндэр үрэ дүн туйлаха хэрэгтэнь яшые урмашуулангүй. Бүри гэдэргэнь унагаана, урма хэшээлынь уруу дарана гэхэдэ алдуугүй.

Эдэ бүгэдын хүсэд шийдхэгдээгүй, алишые талаһаа мал ажалда бодото анхаралай хандуулагдаагүй сагта энэ халбарийн хүл дээрээ гарахань бэрхэтэйл хаш.

М. НАМЖИЛОВ,
редакцийн социально-экономическа таһагай хүдэлмэрилэгшэ.

ҺЭРГЫЛХЭ, ҮШӨӨ ҺЭРГЫЛХЭ

Аймаг соогоо малай халдабарита үбшэнһөө һэргылхэ, ёһотой нарин хаалта тогтоохо талаар ветеринарна албанай хүдэлмэрилэгшэд һая болотор яһала оролдогдог гаргадаг байһан юм. Тээд һүүдэй үдэ адууһа малда вакцинаци хэжэ, үбшэнһөө һэргылжэ тариха шухала хэрэгтэй элдэб эм дом, тусхай зэмсэг олон бусад хэрэгсэлнүүдые худалдажа абаха мүнгэнэй үгы дээрһнээ ветеринарна албанай хүтэлбэрилэгшэд бэрхэтэй байдалда оронхой.

Эгээл энээн дээрһнээ Ивалгын аймагай зарим ажахынуудта "уряалгүй айлан" - халдабарита үбшэн хаа-яа малда хүрэгжэ эхилэ. Жэшээхэдэ, нёдондо Шэтын областһоо малай бруцеллез үбшэнэй үбһэ, голоомотой хамта асарагдан тухай аймагай ветеринарна станцийн врач-эпизоотолог В.Б. Сунграпов мэдээсээ һэн. Станцийнхид дары карантин табижа, энэ үбшэнэй дэлгэрхэ, тарахагын тула шухала хэмжээлүүдые абтан, һэргылэмжын хүдэлмэри хэлэн байна.

Ушарын юуб гэхэдэ, бруцеллез, хамуу, эрыоу гэхэ мэтэ халдабарита үбшэнүүдые саг соонь саража абаха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Энээнине хараада абажа, аймагай захиргаан, зооветеринарна албан

саг соонь хэмжээ абтан, энээндэ мүнгэ зөөришые таһалжа үгэхэн байна. Тийгэжэ һэргылэмжын тарилга хэгдээ, үхэнэн мал галдагдаа, бүхы малда клиническэ харалга хэгдээ. Гансахан хамуу үбшэнһөө һэргылхээр ажахынуудай хонид дүрбэ дахин утаагдаа.

Аймаг соо тогтоогдоһон карантин мүнөө болуулагданхай. Гэбэшые малай үбшэнһөө һэргылхэ хүдэлмэри зогсоогдоо гэхын аргагүй. Нэрижэтэй нарин байха шухала гэжэ ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд тоолоно. Юуб гэхэдэ, үбэлжэлгэ үшөө дүүрэггүй байна шуу. Тураһан, муудан малай гарзалхашье ушар үсөөн бэшэ. Илангаяа Ивалгын ГПЗ-гэй, Халдогтын хамтын предприягийн коллективтэ малынь үбһэ тэжээлээр дуталдажа, ехээр мууданхай. Тиймэл малда түрүүшын ээлжэндэ элдэб үбшэн абаһаар хүрэхэ ха юм.

Энээн дээрһнээ малаа хайнаар, саг соонь эдэлүүлхэ, уналха, үбшэнһөө һэргылхэ хэмжээлүүдые абаха шухала.

Р. ШОЙБОНОВ,
"Жизнь Иволги" газетын хүдэлмэрилэгшэ.

АЯТАЙ гоёор мааран мааран бэлшэжэ ябадаг хонин хүрэг тухай урдандаа дуу, хүгжэм зохёогдон эдэлэгшэ бэлэй гэжэ үшөө мартаагүйбди. Хони үсхэбэрилгэ һая болотор манай республикын амин шухала халбаринуудай нэгэн байгаа. Хонин ажахыһаа абтадаг ноһо, арһаар хүнэй хубсаһа хунар оёгдохоһоо гадна, хониной мяхан эрхим хоол болодог шуу.

Урдандаа ямаршые хурим, найр наадан хониной төөлэйгүйгөөр үнгэрдэггүй һэн. Республикымнай хонидой отарануудта, фермэнүүдтэ 2 миллионһоо дээшэ хонид харууһалагдадаг байһанаа мүнөө оройдоол хахад миллион үлэнхэй гэжэ статистика дотор хэлэгдэнэ. Тийгээдшые хонидой тоо толгой үшөөл үсөөрүүлэгдэнээр.

Хонин ажахын гол продукци болохо ноһоной үнэ сэнгэинь ехээр буураһанай һүүдэ урдандаа ашаг олзотой байһан ажахын халбары хосорхо туйлаа хүрэнхэй ха юм. Энэ талаар манай районине абажа харахада, байдал дээрэ бэшэ. Хэрбээ 1991 оной январийн 1-нэй байдалаар район дотор 19232 толгой хонин тоологдожо байһан наа, энэ жэлэй январийн 1-нэй тоосоогоор 3296 толгой үлөөд байна.

Һаяхан бидэ районий ветеринарна станцийн ахмад ветврач

А.Р. Нимаевтай
Хамни, Хуртагын эхэ хонидые х а р у у һ а л д а г таряашадай хэдэн а ж а х ы н у у д а а р

ҮНДЭНӨӨРНЬ ҮГЫ ХЭНГҮЙ

ябажа ерээбди. Эгээл түрүүлэн Хамни голой Талатын таряашадай ажахыда хүрэгжэ ошообди. Урдандаа эндэ 500 гаран эхэ хонид харууһалагдажа, жэл бүридөө эндэхи хонишод зуунһаа зуу, мүн дээшэшые хурьгадые абажа, бүрин бүтэн тэнжээжэ байдаг түрүү отара бэлэй. Мүнөө хонидойнь тоо толгой 200 хүрэгтэрөө хороогдонхой, эхэ хонидынь арайхан лэ 100 толгой болоно. Хонишодой нэрэ хүндын доошоо унажа, хони үсхэбэрилгын ашаг олзо асархала болиходонь, тус ажахы үнээ, гахай шубуудые үсхэбэрилдэг олон халбаритай ажахы болоһон байна.

- Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд хони үсхэбэрилхэ дурагүй болоо. Энээнинешые ойлгохоор лэ даа. Гаргашань ехэ. Хажуугаарнь нохой, шонһоо эхилээд хонидо дайсан олон. Хүн зондо мяха, ноһо, арһа үгэхэ гэжэ жэлэй дүрбэн сагта халхи шуурганшые, саһа бороошые байг, хээрэ ябаад, хонишод салин хүлһэшые элинсэг хулинсагуудаймнай, эжы абанараймнай эрхилжэ ябаһан хонин ажахы байтараа дахинаа һэргээгдэжэ, дун сагаан хонин хүрэг тала дайдаар хушууран бэлшэжэ, хүнэй нюдэ баясуудат болохо гэжэ би этигэнэб. Ехэнхи хониднай хурьгаланхай. Нэгэ эхэ хонинһоо нэгэ хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэбди гэжэ хананаб. Манда 50 толгой үнээд, 10-аад адуун, гахай, тахяа, галуунууд бии. Энэ жэлэй үбэлжэлгые бараг хайнаар үнгэргэжэ байнабди. Үбһэ хоолоор дуталдаагүйбди. Дэдихэ материалнуудшые, унаншые дуталдажа байгаагүй. Ойрын саг соо абтан урьһаламжын мүнгэ, налог гэхэ мэтэеэ түлэнхэйбди, гэжэ ажахые даагша Владимир Дашажапович Цыренов хэлэнэ һэн.

Хуртага болбол районий томохон хуурин тосхон, эндэ түрүүшын колхоз бии болоһон, наг шэбхэ арилгадаг оньһожоруулагдамал түхээрлэгэ ималта эндэ түрүүшынхээ табигданан, энэл тосхондо түрүүшын хонишон-зуутан шалгарһан, эндэхил совхоз түрүүлэн таряашадай ажахынуудай эблэл боложо эхилһэн гэхэ мэтээр тосхоний түүхэ дурдаа наа, баян юм. Эндэхи хонишодой байдалаар һонирхожо, Булаг, Добо гэжэ газарта оршодог таряашадай ажахы ошожо хараабди. Эндэ урдандаа хонидой отара байрладаг, 500 гаран эхэ хонид харууһалагдадаг һэн. Мүнөө эндэ ехэнхинь үнээ, мори, гахай, ямаа барина.

- 500 гаран хонидой отарануудые бариханай хэрэг магад үгышые байжа болоо, тээд хонин хүрэгөө үндэһөөрнь үгы хэжэрхихэ гээшэ хайн гэжэ хэлэхэгүйб. Ажахын тус халбарийн гаргашануудынь хааха ашаг олзотой болгобол, хэрэг өөдэлхэл һэн. Эндэ хонин ажал һэргээхэ тухай тусхай программа табигдажа, зохихо хэмжээнүүд абтаха ёһотой, - гэжэ тус ажахые даагша П.М. Цыбенов тоолоно.

Энэл Хуртагада оршодог Зөөхэйн таряашадай ажахы П.О. Цыденов хүтэлбэрилнэ. Тус ажахыда 100-гаад хонин харууһалагдана. Эдэнэй хахадынь эхэ хонид юм. Манай ябахыда 35 хурьган абтаад байна һэн. Хонидой тоо толгой үсөөрһэн мүртөө хэрэгтэй эм дом, малай эдихэ даһһан дуталдана. Хонид гээшэмнай элдэб үбшэндэ нэрбүүлжэ болохо хэбэрэг амитад ха юм даа. Юрэнхы дээрһнэ байдал абажа харахада, хаа хаанагүй адли хүшэр. Хонин ажахыда һаяын сагта хэрэг байдалынь хайжарха тээшээ болоогүй, зохихо хэмжээнүүдэй абтаагүй наа, мааран мааран бэлшэдэг бүмбэгэр сагаан хонид тала дайдаарнай бэлшэжэ ябахань хоморой үзэгдэл боложо, ажахын энэ халбары үндэһөөрөө хосорон, дун сагаан хонидоо магтажа дууладаг дуунуудышые зохёохоёо болихо гээшэ гү гэжэ ханахада, уйтай, гомдолтой шэнги. Далаад-налад онуудай туршада хулисэмөөр бэшэ хэды алдуу эндүүнүүд гаргагдаа гээшэб! Мүнөө тэдэнээ заһажа, ажал хэрэгүүдээ эзэй мэтээр эрхилхэ саг болоо бэшэ юм гү?

Д. БАДМАЕВ,
"Знамя труда" хониной экономикын таһагые даагша.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

22, ПОНЕДЕЛЬНИК

КАНАЛ "ОРТ"

До 16.00 - профилактические работы. 16.00, 19.00 Новости. 16.20 Волшебные истории. 16.40 Марафон-15. 17.00 Звездный час. 17.35 Сериал "Элен и ребята". 18.05 Джэм. 18.30 Семь дней спорта. 19.20 "Секрет тропиканки". 20.10 Час пик. 20.35 Угадай мелодию. 21.05 Если... 21.45 Спокойной ночи, малыши! 22.00 Время. 22.40 Муз. коллекция ОРТ. 22.55 Х/ф "Дневной поезд". 00.35 Футбольное обозрение. 01.05 Фильм Александра Хвана "Доминус".

БУРЯТСКОЕ ТВ

17.00 Мультфильм. 17.20 Ая-ганга. (Фольклорный ансамбль училища искусств). 17.50 Байгал. 18.00 Курьер. 18.15 Гала-концерт, подготовленный к Дням Республики Бурятия в Москве. II отделение. 19.25 Путешествие в мире книг. К 300-летию Российского флота. 19.40 Играй, гармонь! Репортаж из Кабанского района. 20.30 Байгал. 20.40 Унтаахай. 20.50 Курьер-2.

КАНАЛ "РОССИЯ"

21.00 Вести. 21.25 Сериал "Санта Барбара". 22.25 Устами младенца. 23.00 Вести. 23.20 Детектив по понедельникам. Х/ф "День дьявола". 01.10 Милицейская хроника.

23, ВТОРНИК

КАНАЛ "ОРТ"

7.00 Телеутро. 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости. 19.15, 19.20 "Секрет тропиканки". 12.00. Смехопанорама. 12.30, 20.35 Угадай мелодию. 13.10 ГТРК "Мир". 13.50 Х/ф "Вариант "Омега", 2 с. 15.05 Х/ф "Анна Павлова", 1 с. 16.15 Вкус прессы. 16.20 Волшебные истории. 16.50 Мультитролли. 17.10 Волшебный мир. 17.35 "Элен и ребята". 18.05 До 16 и старше... 18.30 Семь дней спорта. 19.10 Час пик. 21.00 Тема. 21.45 Спокойной ночи, малыши! 22.00 Время. 22.40 Муз. коллекция ОРТ. 22.55 Хоккей. Чемпионат мира. Сборная России - сборная Словакии. 01.25 Стинг в Кремле. 02.20 Телефильм "Фаворит", 1 с. 03.25 Муз. программа МТВ.

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.35 Мультсериал "Медвежьи истории". 9.00 Вести. 9.30 В этот день... 9.40 Время деловых людей. 10.10 Русское лото. 10.50 Музыка на десерт. 11.05 "Санта Барбара". 12.00 Вести. 12.15 "Санта Барбара". 13.10 L-клуб. 13.55 И я улыбаюсь тебе... 14.40 Параллели.

БУРЯТСКОЕ ТВ

17.00 На спортивной орбите. 17.40 Сагай хурдэ. (К 90-летию организатора колхозного движения Р.Ц. Банзарона). 18.05 Служба социальной защиты. Юные мамы. 19.05 Курьер. 19.15 "Бурят-Азия" представляет розыгрыш лотереи. 19.35 Видеоканал "Пульс". Выступление министра финансов РБ Шлыковой Г.В. 01.45 Байгал.

КАНАЛ "РОССИЯ"

20.55 Курьер-2. 21.00 Вести. 21.25 "Санта Барбара". 22.20 Сам себе режиссер. 22.55 Андрей Миронов, Ирина Кулченко, Александр Калягин в х/ф "Назначение". 00.25 Аншлаг и К. 01.00 Вести. 01.20 Звуковая дорожка. 02.05 Экран криминальных сообщений. 02.15 Лучшие игры НБА.

24, СРЕДА

КАНАЛ "ОРТ"

7.00 Телеутро. 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости. 10.15, 19.20 "Секрет тропиканки". 11.05 Тема. 11.50 В мире животных. 12.30, 20.35 Угадай мелодию. 13.10 ГТРК "Мир". 13.50 "Вариант "Омега", 3 с. 15.05 "Анна Павлова", 2 с. 16.15 Вкус прессы. 16.20 Волшебные истории. 16.40 Кактус и К. 16.50 Домисолька. 17.10 Зов джунглей. 17.35 "Элен и ребята". 18.00 Тет-а-тет. 18.30 Семь дней спорта. 20.10 Час пик. 21.05 Чтобы помнили... Всеволод Сафонов. 21.45 Спокойной ночи, малыши! 22.00 Время. 22.40 Хоккей. Чемпионат мира. Сборная Финляндии - сборная Чехии. 00.50 Хоккей. Чемпионат мира. Сборная Германии - сборная Канады. 03.10 "Фаворит", 2 с.

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.35 "Медвежьи истории". 9.00 Вести. 9.30 В этот день... 9.40 Время деловых людей. 10.10 Клип-антракт. 10.20 Момент истины. На вопросы отвечает Иосиф Кобзон. 11.05 "Санта Барбара". 12.00 Вести. 12.15 Х/ф "Анна Каренина", 1 с. 13.30 Проще простого. 14.00 Чрезвычайный канал. 14.30 Музыка всех поколений.

БУРЯТСКОЕ ТВ

16.30 Мультфильм. 16.45 Залиршагуй бэлиг. (Программа Агинского телевидения о поэте Ц. Жамбалове). 17.15 Навстречу юбилею "Бамбаахай". Гости из Закамны. 17.45 "Толи" представляет: Алан Гуа. По законам искусства. 18.15 Байгал. 18.25 Курьер. 18.40 "Ракурс" представляет: Среди дорог. Малая Родина. 19.40 Сериал "Династия", 47 с. 20.30 Байгал. 20.40 Унтаахай. 20.50 Курьер-2.

КАНАЛ "РОССИЯ"

21.00 Вести. 21.25 "Санта Барбара". 22.25 Милицейская хроника. 22.35 Кинокомедия Сергея Никоненко "Не хочу жениться". 24.00 Волейбол. Международная товарищеская встреча. Сборная России - сборная США. 01.00 Вести. 01.25 Х/ф "Воры в законе". 03.00 Астрология любви. Ирина Аллегрова.

25, ЧЕТВЕРГ

КАНАЛ "ОРТ"

7.00 Телеутро. 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости. 10.15, 19.20 "Секрет тропиканки". 11.05 Чтобы помнили... 11.45 Играй гармонь, любимая!

12.15 Мультфильм. 12.25 Пока все дома. 13.10 ГТРК "Мир". 13.50 "Вариант "Омега", 4 с. 15.10 "Анна Павлова", 3 с. 16.15 Вкус прессы. 16.20 Волшебные истории. 16.40 Лего-го. 17.05 Тин-тоник. 17.35 "Элен и ребята". 18.00 Рок-урок. 18.30 Семь дней спорта. 20.10 Час пик. 20.35 Смехопанорама. 21.00 Один на один. 21.45 Спокойной ночи, малыши! 22.00 Время. 22.40 Муз. коллекция ОРТ. 22.55 Все фильмы Э. Рязанова. "Как создавался Робинзон и "Человек ниоткуда". 00.50 "Обоз" Ивана Демидова. 01.40 Х/ф "Принцесса цирка", 1 с. 02.50 Русские гвозди.

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.35 "Медвежьи истории". 9.00 Вести. 9.30 В этот день... 9.40 Время деловых людей. 10.10 Д/ф "Облако". 10.35 Своя игра. 11.05 "Санта Барбара". 12.00 Вести. 12.15 "Анна Каренина", 2 с. 13.20 21-й кабинет. 13.50 Сам себе режиссер. 14.20 Оставайтесь в шляпе.

БУРЯТСКОЕ ТВ

17.30 Мультфильм. 17.50 Аялга дуунтай уулзалга. 18.30 Байгал. 18.40 Курьер. 18.55 Семья и государство. Передача 1-я. Нужна ли республике семейная политика? 19.25 Видеоканал "Спектр" с участием депутатов горсовета. 19.55 "Династия", 48 с. 20.45 Байгал. 20.55 Курьер-2.

КАНАЛ "РОССИЯ"

21.00 Вести. 21.25 "Санта Барбара". 22.20 Антракт. 22.25 Маски-шоу. 23.05 Поет Юлиан. 24.00 Вести. 00.20 Экран криминальных сообщений. 00.30 Футбол. Товарищеский матч. Сборная Голландии - сборная Германии.

26, ПЯТНИЦА

КАНАЛ "ОРТ"

7.00 Телеутро. 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости. 10.15, 19.20 "Секрет тропиканки". 11.05 Один на один. 11.45 Колокола Чернобыля. 13.10 ГТРК "Мир". 13.50 "Вариант "Омега", 5 с. (закл.). 15.05 "Анна Павлова", 4 с. 16.15 Вкус прессы. 16.20 Волшебные истории. 16.40 Для детей телеспектакль "Карета времени". 17.10 Фильм-сказка "Каменный цветок". 18.30 Семь дней спорта. 20.15 Специальный выпуск программы "Взгляд". 20.55 Поле чудес. 21.45 Спокойной ночи, малыши! 22.00 Время. 22.45 Муз. коллекция ОРТ. 22.55 Хоккей. Чемпионат мира. Сборная США - сборная России. 01.40 "Принцесса цирка", 2 с. 02.55 Мелодии давних лет.

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.35 "Медвежьи истории". 9.00 Вести. 9.30 В этот день... 9.40 Время деловых людей. 10.10 Крестьянский вопрос. 10.35 Проще простого. 11.05 "Санта Барбара". 12.00 Вести. 12.15 Антракт. 12.20 Торговый дом. 12.35 Х/ф "Завтра".

13.55 Лагерная пыль. 14.25 Минарет. 14.55 "Калинка" по-китайски. 15.25 Мультфильм. БУРЯТСКОЕ ТВ 17.30 Мультфильм. 17.45 След Чернобыля. 18.20 Буряад орон. 19.05 Примите поздравления... 19.35 Курьер. 19.45 Криминальная хроника. 19.55 Панорама Бурятии. 20.40 Унтаахай. 20.50 Курьер-2.

КАНАЛ "РОССИЯ"

21.00 Вести. 21.25 "Санта Барбара". 22.25 Подиум. 23.00 Вести. 23.20 Х/ф "Черный аист". 00.55 Муз. программа.

27, СУББОТА

КАНАЛ "ОРТ"

8.45 Телеканал "Подъем". 9.45 Слово пастыря. 10.00, 16.00 Новости. 11.00 Все звезды... 11.30 Не зевай! 12.00 Утренняя почта. 12.35 Смак. 12.55 Эрмитаж. Золотая кладовая. 13.15 Фильмы нашей памяти. Х/ф "Гадюка". 15.05 Чернобыль 10 лет спустя в фильме "Оазис". 16.15 В мире животных. 16.50 Америка с М. Таратуттой. 17.20 Бомонд. 17.40 Хоккей. Чемпионат мира. Сборная России - Сборная Канады. 19.45 Золотая серия. Год 1984. Х/ф "Любовь и голуби". 21.45 Спокойной ночи, малыши! 22.00 Время. 22.45 Сериал "Детективное агентство "Лунный свет". 23.45 Дни. 00.30 Брэйв-ринг. 01.20 Футбол. Чемпионат России. ЦСКА - "Динамо" (Москва). 2-й тайм. 02.10 Коллекция 1-го канала. Фильм Оливера Стоуна "Двери". 04.45 Фильм-балет "Анюта".

КАНАЛ "РОССИЯ"

9.00 Вести. 9.30 В этот день... 9.40 Всего понемногу. 10.30 Вовкулакья, или Загадка доктора Никодима. 10.45 Золотой ключик. 11.00 Продленка. 11.25 Антракт. 11.30 Вертикаль. 12.00 Вести в 11. 12.15 Доброе утро! 12.45 Устами младенца. 13.15 Грош в квадрате. 13.45 Мультфильм. 14.00 Путешествие. 14.15 Док.-публ. фильм "Дело Щаранского". 15.00 Вести. 15.20 Де-факто. 15.40 Сериал "Бланш", 11 с. 16.30 Игра всерьез. 17.00 Мультфильм. 17.30 Бесконечное путешествие.

18.15 Песни России. 19.15 Кинокомедия "Женитьба Бальзамина". 21.00 Вести. 21.25 Субботний вечер с Дэвидом Копперфилдом. 23.10 Репортер. 23.25 Совершенно секретно. 00.20 Джеральдина Чаплини Ким Новак в х/ф "Дети" (Великобритания, Германия). 02.15 Программа "А".

28, ВОСКРЕСЕНЬЕ

КАНАЛ "ОРТ"

8.50 Тираж "Спортлото". 9.00 Телеканал "Подъем". 10.00, 16.00, 19.00 Новости. 10.10 Непутевые заметки. 10.30 Пока все дома. 11.10 Утренняя звезда. 12.00 Как-то раз... 12.10 Служу России! 12.40 Играй, гармонь любимая! 13.10 Провинциальные истории (г. Владимир). 13.35 Очевидное-невероятное. 14.05 Смехопанорама. 14.35 Сериал "Мера за меру". 15.05 Оперные истории. 16.20 Передача из Уфимской соборной мечети. 17.10 Клуб путешественников. 18.00 Автомобиль и я. 18.15 Мультфильм. 19.10 Счастливый случай. 20.05 Клуб "Белый попугай". 20.55 Информационно-аналитическая программа. 21.55 Пьер Ришар и Жерар Депардьё в комедии "Невезучие". 23.45 Хоккей. Чемпионат мира. Сборная России - сборная Австрии. 2 и 3 периоды. 01.55 Муз. программа МТВ.

КАНАЛ "РОССИЯ"

9.00 В этот день... 9.10 Всего понемногу. 10.00 Не вырубить... 10.15 Вас приглашает фирма... 10.30 Тихвинский Лель. 11.00 Футбол без границ. 11.30 Аты-баты... 12.00 Вести в 11. 12.15 Парламентская неделя. 12.55 Мультфильм. 13.05 Тайны животных. 14.00 Твои возможности, человек. 14.30 Книжная лавка. 15.00 Вести. 15.15 Короткая память. 15.30 Карaoke по-русски. 15.50 Империя игр. 16.40 Танц-экспресс. 17.15 Волшебный мир Диснея. 18.10 Колесо истории. 19.05 Момент истины. 20.00 Вести. 20.20 Страницы театральной пародии. Фильм-спектакль "Театр купца Елишкина". 21.10 К-2 представляет... 22.00 Зеркало. 23.00 Любимые комедии. Х/ф "Операция "Ы" и другие приключения Шурика". 00.40 У Ксюши. 01.10 Рек-тайм. 01.25 Анализы недели.

3 канал "Бурятия"

22, ПОНЕДЕЛЬНИК

21.00 Мультфильм. 21.20 Курьер. 21.35 Сериал "Династия", 47 с.

23, ВТОРНИК

21.00 Мультфильм. 21.20 Курьер. 21.35 "Династия", 48 с.

24, СРЕДА

21.00 Мультфильм. 21.20 Курьер. 21.35 "Династия", 49 с.

25, ЧЕТВЕРГ

21.00 Мультфильм. 21.20 Курьер. 21.35 "Династия", 50 с.

26, ПЯТНИЦА

21.00 Мультфильм. 21.20 Курьер. 21.30 "Династия", 51 с.

27, СУББОТА

18.00 "Династия", 52, 53 с.

28, ВОСКРЕСЕНЬЕ

18.00 "Династия", 54, 55 с.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 22

До 18.00 ч. профилактические работы
18.00 Программа передач.
18.05 Христианская программа "Благая весть".
18.30 Телесериал "Хозяйка" 33с. (Мексика).
19.15 "Бумеранг".
19.45 "Азбука потребителя".
20.00 "6 новостей недели".
20.10 "Музыкальный подарок".
20.25 Нон-стоп-лист.
20.35 "Провинциальные анекдоты".
21.15 "Восточный экспресс".
21.30 "Прогнозы недели".
22.00 Х/ф "Миссия справедливости".
23.30 "ПОСТ- музыкальные новости".
23.45 "Дорожный патруль". Сводка за неделю.
00.05 "Те, кто..."

ВТОРНИК, 23

08.00 Программа передач
08.05 "Восточный экспресс"
08.20 "90х60х90"
08.35 Реклама. Нон-стоп-лист
08.45 М. ф. "Вовка - тренер"
09.15 "ПОСТ - музыкальные новости"
09.30 "Дорожный патруль"
09.50 "Аптека"
10.00 Телесериал "Хозяйка" 33с. (Мексика)
10.45 Телеигра "Деньги? Деньги... Деньги."
11.30 Х. ф. "Устами художника"
13.10 "Провинциальные анекдоты"
13.45 Телесериал "Семья Кэмпбэллов" 41, 42 с.
18.00 Программа передач
18.05 Христианская программа "Благая весть"
18.30 Телесериал "Хозяйка" 34с. (Мексика)
19.15 "Телетуры"
19.40 "Катастрофы недели"
20.10 "Мой чемпион"
20.25 "Музыкальный подарок"
20.30 Нон-стоп-лист
20.40 "6 новостей"
20.50 "Вы-очевидец"
21.15 "Восточный экспресс"
21.30 Ток-шоу "Акулы пера": Крис Кельми
22.20 Х. ф. "Джонни-красавчик" (М. Рурк)
00.10 ПОСТ-музыкальные новости

СРЕДА, 24

08.00 Программа передач
08.05 "Восточный экспресс"
08.20 "90х60х90"
08.35 Реклама. Нон-стоп-лист.
08.45 М. ф. "Встречайте бабушку"
08.55 "ПОСТ-музыкальные новости"
09.10 "Аптека"
09.20 "Нью Йорк, Нью Йорк"
09.50 Телесериал "Хозяйка" 34с. (Мексика)
10.40 "Катастрофы недели"
11.10 Х. ф. "Стрелы Робин Гуда"
12.45 "Музыка кино". Д. Харатьян
13.05 Телесериал "Семья Кэмпбэллов" 43, 44 с.
18.00 Программа передач
18.05 Христианская программа "Благая весть"
18.30 Телесериал "Хозяйка" 35с. (Мексика)
19.15 "Фан-клуб любителей телесериалов"
19.40 "Скандалы недели"
20.10 "Автошоу"
20.30 "Музыкальный подарок"
20.45 Нон-стоп-лист
20.55 "6 новостей"
21.05 "Назло рекордам"
21.20 "Восточный экспресс"
21.35 Ток-шоу "Я сама": "Раба любви"
22.25 Х. ф. "Родная кровь"
00.05 "Дорожный патруль"
00.15 ПОСТ-музыкальные новости

ЧЕТВЕРГ, 25

08.00 Программа передач
08.05 "Восточный экспресс"
08.20 "90х60х90"
08.35 Реклама. Нон-стоп-лист
08.45 М. ф. "Дон де Леопардо"
09.00 ПОСТ-музыкальные новости
09.15 "Аптека"
09.25 Телесериал "Хозяйка" 35с. (Мексика)
10.10 Док. фильм "Морские убийцы". "Схватка с гигантом"
11.00 Х. ф. "Пуленепробиваемый"
12.35 "Музыка кино". Алла Пугачева
12.50 Телесериал "Семья Кэмпбэллов" 45-46 с.
18.00 Программа передач
18.05 Христианская программа "Благая весть"
18.30 Телесериал "Хозяйка" 36с. (Мексика)

19.15 "Русское кольцо"
19.50 Территория ТВ-6 "В Самаре Сталине не бывал"
20.20 "С легким паром"
20.35 "Музыкальный подарок"
20.50 Нон-стоп-лист
21.00 Телесериал "Мстители". "А где же эти двое вы уже догадались?"
21.55 "6 новостей"
22.05 Х. ф. "Летняя ночь с греческим профилем, миндалевидными глазами и запахом базилика" (комедия, М. Плачидо)
23.45 "Дорожный патруль"
23.55 ПОСТ-музыкальные новости

ПЯТНИЦА, 26

08.00 Программа передач
08.05 "90х60х90"
08.20 Мультфильм
08.30 Реклама. Нон-стоп-лист
08.40 ПОСТ-музыкальные новости
08.55 "Аптека"
09.05 "Русское кольцо"
09.30 Телесериал "Хозяйка" 36с. (Мексика)
10.15 Х. ф. "Женщина, которая поет"
11.40 "Музыка кино"
12.00 Телесериал "Семья Кэмпбэллов" 47, 48 с.
18.00 Программа передач
18.05 Христианская программа "Благая весть"
18.30 Телесериал "Хозяйка" 37с. (Мексика)
19.15 "Светлое и темное"
19.30 "В гостях у бабушек и дедушек"
19.45 "Детективный сериал "Ночная жара"
20.40 "Музыкальный подарок"
20.55 "6 новостей"
21.05 Нон-стоп-лист
21.15 "Восточный экспресс"
21.30 Х. ф. "Жизнь и смерть Фердинанда Люса" 1 с.
22.50 "Дорожный патруль"
23.00 Х. ф. "Жизнь и смерть Фердинанда Люса" 2 с.

СУББОТА, 27

09.00 Программа передач
09.05 "90х60х90"
09.20 Мультсериал "Ветер в ивах" 61 с.
09.45 "Восточный экспресс"
10.00 Детский сеанс: х. ф. "Отважный"
11.40 "Подводная "Одиссея" команды Кусто"
12.30 Нон-стоп-лист
12.40 Программа для детей "Это мы не проходили!"
13.05 Х. ф.
14.30 Юмористическая программа "Раз в неделю"
15.00 Детективный сериал "Ночная жара"
15.55 "Вы-очевидец"
16.20 Х. ф.
17.50 Клуб "12 копеек"
18.35 Христианская программа "Благая весть"
19.00 Телесериал "Хозяйка" 38с. (Мексика)
19.45 Шоу Бенни Хилла
20.15 "Музыкальный подарок"
20.30 Нон-стоп-лист
20.40 Х. ф.
22.10 "Жизнь - игра"
22.25 Х. ф.
23.55 Ночной сеанс: Ханна Шигула в телесериале "Меня привели сюда сны" ф. 5 (Испания)

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 28

09.00 Программа передач.
09.05 "90х60х90"
09.20 М. ф. "Том, Джерри и их друзья"
10.05 Детский сеанс: "Флиппер"
11.00 Подводная одиссея команды Кусто
11.55 "Домашний компьютер"
12.10 Реклама. Нон-стоп-лист
12.20 Клуб "12 копеек"
12.55 "Русское лото"
13.40 Киноканал "Кинескоп"
16.00 Х. ф. "Ночная жара"
17.00 Программа "Стрелкоза"
17.40 "Гонки на выживание"
18.10 Христианская программа "Благая весть"
18.35 Телесериал "Хозяйка" 39с. (Мексика)
19.25 Ток-шоу "Мое кино"
20.15 "Музыкальный подарок"
20.30 Нон-стоп-лист
20.40 Х. ф.
22.10 "Кулисы"
22.25 Х. ф.
00.00 Транс-шоу Жан-Поля Готье

22, ПОНЕДЕЛЬНИК

Технический перерыв до 17.00
17.00 Анонс. "Семейка Флинстоунов" мультсериал.
17.30 Спорт. программа.
18.00 "Сегодня".
18.35 "Овация".
19.00 Муз. поздравления.
19.40 Телегазета.
20.00 Мир кино: "Спенсер на прокат". 3 с. (США).
21.00 "Итоги".
22.20 Телегазета.
22.35 Час сериала: "Иисус из Назарета".
23.30 Мультфильм для взрослых.
24.00 "Сегодня".

23, ВТОРНИК

8.00 Анонс. "Образ жизни".
8.30 Сериал для "Жаворонков".
9.00 Мультфильмы.
9.30 "Энциклопедия чудес".
10.00 "Сегодня".
10.35 Час сериала: "Тихая пристань".
11.25 Телегазета...
11.40 "Времечко".
12.15 "Преднамеренное убийство" х. ф.
14.00 Мультфильмы.
14.30 Сериал: "Прокажённая" 1 с.
15.20 "Настырная Жюли" х. ф.
17.00 Анонс. "Семейка Флинстоунов" мультсериал.
17.30 Футбольный клуб.
18.00 "Сегодня".
18.35 "Герой дня".
19.00 Муз. поздравления.
19.40 Телегазета.
20.00 Мир кино: "Война для одного человека".
22.00 "Сейчас" - выпуск новостей "ТИВИКОМ".
22.20 Телегазета.
22.35 Час сериала: "Иисус из Назарета".
23.30 "Времечко".
24.00 "Сегодня".
00.35 Полчаса о теннисе.

24, СРЕДА

8.00 Анонс. "Сейчас".
8.30 Сериал для "Жаворонков".
9.00 Мультфильмы.
9.30 "Энциклопедия чудес".
10.00 "Сегодня".
10.35 Час сериала: "Тихая пристань".
11.25 Телегазета.
11.40 "Времечко".
12.15 Наше новое кино: "Суп с травами". ч. 1.
14.00 Мультфильмы.
14.30 Сериал: "Прокажённая" 2 с.
15.20 Кумиры старого кино: "Искатели приключений".
17.00 Анонс. "Семейка Флинстоунов" мультсериал.
17.30 Женские истории: "Состоятельная женщина".
18.00 "Сегодня".
18.35 "Герой дня".
19.00 Муз. поздравления.
19.40 Телегазета.
20.00 Мир кино: "Автоколонна" (США).
21.55 "Радар спорт"
22.20 Телегазета.
22.35 Сериал: "Иисус из Назарета".
23.30 "Времечко".
24.00 "Сегодня".
00.35 Меломания: Джими Хендрикс".

25, ЧЕТВЕРГ

8.00 Анонс. "Образ жизни".
8.30 Сериал для "Жаворонков".
9.00 Мультфильмы.
9.30 "Энциклопедия чудес".
10.00 "Сегодня".
10.35 Сериал: "Тихая пристань".
11.25 Телегазета.
11.40 "Времечко".
12.15 Наше новое кино: "Суп с травами" ч. 2.
14.00 Мультфильмы.
14.30 Сериал: "Прокажённая" 3 с.
15.20 Мир кино: "Миссия Нинзья" (США).
17.00 Анонс. "Семейка Флинстоунов" мультсериал.
17.30 Женские истории: "Состоятельная женщина".
18.00 "Сегодня".

18.35 "Герой дня".
19.00 Музыкальные поздравления.
19.40 Телегазета.
20.00 Мир кино: "Одинокий волк Маккуэйд" (США).
21.45 "Доктор Угол".
22.00 Новости: "Сейчас".
22.20 Телегазета.
22.35 Сериал: "Иисус из Назарета" закл. серия.
23.30 "Времечко".
24.00 "Сегодня".
00.35 Кафе "Обломов".

26, ПЯТНИЦА

8.00 Анонс. "Сейчас".
8.30 Сериал для "Жаворонков".
9.00 Мультфильмы.
9.30 "Энциклопедия чудес".
10.00 "Сегодня".
10.35: "Тихая пристань".
11.25 Телегазета.
11.40 "Времечко".
12.15 Мир кино: "Мозговой импульс" (США).
14.00 Мультфильмы.
14.30 Сериал "Прокажённая" закл. с.
15.20 Кумиры старого кино: "Фанфан-Тюльпан".
17.00 Анонс. "Семейка Флинстоунов" мультсериал.
17.30 Женские истории: "Состоятельная женщина".
18.00 "Сегодня".
18.35 "Герой дня".
19.00 Муз. поздравления.
19.40 Телегазета.
20.00 Русский детектив: "Охота на сутенёра".
21.35 "Тефи-96".
21.50 "Студенческие новости".
22.05 Хамар-Дабунт Пикчерс: "Жизнь студента Бадмаева", программа E-NUFF.
22.20 Телегазета.
22.35 Час сериала "Адвокат Маротто: Криминальные истории".
23.30 "Времечко".
24.00 "Сегодня".
00.35 Мир кино: "Эмманюэль".

27, СУББОТА

9.00 Анонс. "Европа сегодня".
9.30 "Знакомство с Библией".
10.00 "Город собак" мультсериал.
10.25 "Однажды" коротк. х. ф.
11.00 "Буэнос-Айрес" док. фильм.
11.45 Телегазета.
12.00 "Тайна вагона N13" х. ф.
13.40 "Времечко".
14.10 "Дерзкие и красивые".
15.00 Вернисаж И. Резника.
15.30 Спортивная программа.
16.00 Школьное ТВ: "Начальники". "Мультурок, Фильм, Конкурс".
17.00 Анонс. Сериал: "Боисься ли ты гемноты?".
17.30 Футбольный клуб.
18.00 "Сегодня".
18.35 "Герой дня".
19.00 Муз. поздравления.
20.10 Телегазета.
20.30 "Во саду ли в огороде...".
21.00 Сериал: "Полиция Майами. Отдел нравов".
22.00 "Сейчас" выпуск новостей.
22.20 Телегазета.
22.35 Мир кино: "Невероятная обезьяна: Эксперимент со страхом". По окончании: Вудсток-94" Закл. часть.

28, ВОСКРЕСЕНЬЕ

9.00 Анонс. "Сейчас".
9.20 Мультфильм.
9.30 Тележурнал.
10.00 "Город собак" мультсериал.
10.20 "Ким" х. ф.
12.35 Империя зрелищ: Олег Газманов.
13.40 Телегазета.
14.00 Сериал: "Дерзкие и красивые".
15.00 Мир спорта глазами "Жиллет".
15.30 Мир развлечений.
16.00 Школьное ТВ: "Начальники".
16.30 Детский телевизионный журнал.
16.45 "Школьные новости".
17.00 Анонс. "Полицейский Кэтс и его собака".
17.30 Red wave представляет.
18.00 "Сегодня".
18.35 "Характеры".
19.10 Муз. поздравления.
20.10 Телегазета.
20.30 Телеигра "100 к 1".
21.00 Сериал: "Полиция Майами. Отдел нравов".
22.00 "Намедни".
22.45 "Куклы" сатир. программа.
23.00 Мир кино: "Нью-Йорк, Нью-Йорк" (США).

22, ПОНЕДЕЛЬНИК

17.00 Программа "Детское время" Мультфильмы. Худ. фильм.
17.40 Мультфильмы на англ. языке.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм "Эдера". Торговый ряд.
20.15 Азия-тотализатор.
20.30 Худ. фильм. Торговый ряд.
22.30 "Санта Барбара" на англ. яз.

23, ВТОРНИК

17.00 Программа "Детское время" Мультфильмы. Худ. фильм.
17.40 Монгольское ТВ представляет.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм "Эдера". Торговый ряд.
20.15 Азия-тотализатор.
20.30 Худ. фильм. Торговый ряд.
22.30 "Санта-Барбара" на англ. яз.

24, СРЕДА

17.00 Программа "Детское время" Мультфильмы. Худ. фильм.
17.40 Мультфильмы на англ. языке.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм "Эдера". Торговый ряд.
20.15 Азия-тотализатор.
20.30 Худ. фильм. Торговый ряд.
22.30 "Санта Барбара" на англ. яз.

25, ЧЕТВЕРГ

17.00 Программа "Детское время" Мультфильмы. Худ. фильм.
17.40 Монгольское ТВ представляет.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм "Эдера". Торговый ряд.
20.15 Азия-тотализатор.
20.30 "Вызов" (прямой эфир). Торговый ряд.
21.30 Худ. фильм.
23.00 "Санта Барбара" на англ. яз.

26, ПЯТНИЦА

17.00 Программа "Детское время" Мультфильмы. Худ. фильм.
17.40 Мультфильмы на англ. яз.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм "Эдера". Торговый ряд.
20.15 Азия-тотализатор.
20.30 Худ. фильм. Торговый ряд.
22.30 "Санта Барбара" на англ. яз.

27, СУББОТА

17.00 Программа "Детское время" Мультфильмы. Худ. фильм.
17.40 Аэробика в стиле "Оз".
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Азия-тотализатор.
19.15 МТВ-Азия. Торговый ряд.
20.30 Худ. фильм. Торговый ряд.
22.00 Худ. фильм.
00.00 Ночной канал до 6.00.

28, ВОСКРЕСЕНЬЕ

17.00 Программа "Детское время" Мультфильмы. Худ. фильм.
17.40 Аэробика в стиле "Оз".
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Азия-тотализатор.
19.15 "Видео-новинки из магазина "Акцент" (информационная программа). Торговый ряд.
19.30 Худ. фильм.
20.45 ТК "Азия-ТВ" представляет программу "Твой магазин-покупатель". Торговый ряд.
21.00 Худ. фильм.
22.30 Музыкальная коллекция.

РАДИО

22, ПОНЕДЕЛЬНИК

6.12 "Анонс". Радиообзорные передачи текущей недели.
6.20 Радиожурнал "Земля родная".
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.23 "Анфас". В выпуске: "Проблемы оформления сделок с недвижимостью". Интервью президента нотариальной палаты Республики Бурятия И. П. Машуловой; "И снова о качестве питания" - об итогах проверок торговых предприятий г. Северобайкальска рассказывает главный специалист Управления государственной инспекции по республике В. Д. Дмитриева.
7.45-8.08 Радиостудия "Биракан" в передаче принимает участие Председатель эвенкийского культурного центра "Арун" В. С. Гончиков.
19.22-19.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)

23, ВТОРНИК

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. яз.)

6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 Беседа с управляющим пенсионного фонда России по республике Бурятия П. А. Улахановым. Передача 1-я.
7.45-8.10 Программа "Гуламта" (на бур. яз.)
12.10-13.00 "Встреча для вас". Музыкальная передача с участием заслуженной артистки республики С. Бунеевой (на бур. яз.)
19.22-19.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)

24, СРЕДА

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. яз.)
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 Программа "Юность республики" (на бур. яз.)
7.47-8.10 "Люди и автотранспорт". Беседа с начальником Государственной инспекции МВД республики, полковником И. Ф. Антоновым.
19.22 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)
19.52-20.07 Передача для детей "Алтан зула".

25, ЧЕТВЕРГ

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. яз.)

6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 Утренний концерт.
7.32-8.00 Программа "Резонанс": "Тайна, сокрытая в сказке".
19.22-19.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)

26, ПЯТНИЦА

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. яз.)
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 Программа "Встречи".
7.47-8.10 "В бурятских автономных округах". В передаче "Новые перемены в Агинском автономном округе" принимает участие редактор газеты "Толон" Б. Б. Шагдаров (на бур. яз.)
12.00-13.00 Музыкальная программа по заявкам радиослушателей "Час вашего письма".
19.02-19.52 "Вчера. Сегодня. Завтра". Информационная программа.

27, СУББОТА

6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.

7.22 Беседа с управляющим пенсионного фонда России по республике Бурятия П. А. Улахановым. Передача 2-я.
7.45-8.00 Литературная передача из цикла "Страницы истории родного края" - об инженере и ученом А. В. Ливерском рассказывает краевед М. И. Димов. Передача посвящена 100-летию Транссибирской магистрали.
8.10-9.00 "Вчера. Сегодня. Завтра". Информационная программа.
19.01-19.58 Радиожурнал "Степные мелодии".

28, ВОСКРЕСЕНЬЕ

7.22 Информация, объявления.
7.25-8.00 Концерт песен композитора Б. Цырендашиев.
8.10-9.00 Литературно-художественная программа "Алтаргана": Новые рассказы Б. Жанчилова. Беседа с руководителем независимой киностудии "Тэсэр" В. Самсоновым.
9.10-10.00 Школьный канал: "Войди в природу другом" - экологическая программа; "Оюун бэли" - у микрофона участники 2-го республиканского конкурса юных вокалистов.
12.00-13.00 Передача музыкальной редакции.

Бата ЦЭРЭНДЭЛЭГЭЙ

ҺҮҮЛШЫНЬ ДЭБТЭРНЭЭ

Юундэшые нимэ хүндэ гэшэб намда?
Юундэ нимэ һуунабиб, мэдэнгүйб.
Оройдоошые толгойһоом гараха юумэн үгы,
Орой гайсал бээ адуулшоод һуунаб.
Юундэ тиймэ хүнбиб, өөрөөшые мэдэнгүйб,
Юундэ болоноб, ехэл үбшэн байһандаа гү?
Ядаха юумэн огто үгы шэнги,
Яараха - төөрихэ гэшэмни забдагуй.
Юушые эрэлнэбиб? Ойлгоногүйб.
Юунэй түлөө бэшэнэбиб, мэдэнгүйб.
Магад, нэгэ байдалда абтажа,
Мартаха гүб хамаг юумээ огто таһа?
Тийгээл һаа даа амарха һэмби гээд һананаб.
Тэрэгүй һаа, хүндэ байжа магадгүй.
Тийгэбэшые ухаагаараа гуйлаха саг тулаа.
Тийгэжэ барагышые болоһойб, бурхан зайлуул!

Урдань олон нүхэдтэй һэмби - хүхюунүүд.
Урмандаа ябаханда, юуныше ойлгодоногүй гэшэл.
Үбдөөд хэбтэхэдэм, ерэжэ гараа һарбайн
Үгэхэ хүниинь үсөөн болоһон байба.
"Үнэн нүхэр ямаршые үедэ орхидоггүй, -
Үнэн байбал зоной хэлсэдэг үгэ.
"Алим тэрэ олон хүнөө нүхэдшни? -
Асуунаб ходел өөрөө өөрһөө гайханги.

Наһанай нүхэр гэжэ нэгэ ондоо:
Заяандаашые орхихогүй байдаг.
Харин үдэрэй нүхэр тад ондоо:
Халтад гэбэл, хаяжархихал зүндөө!

ЭЖЫМНИ

Эхын ашые харюулаха гэжэ дэмы,
Эхын сэдхэл юунтэй жэшэлтэйб,
Юунтэйшые жэшэхын аргагүй сэдхэл,
Юундэ тиймэб - хүн ойлгохогүй гэхэл.
Мүнөө харин багаханааршые харюулаха гэхэдэм,
Мүнхэ дайдаа ошонхойлши даа, эхэм.
Аяга соошни халуухан сай хэжэ үгэдэг һайб,
Аргаханаар хэлэһэн үгыеш шагнадаг һайб.
Халаг даа, үшөөл ухаа ороодуй ябаа хаб,
Харинан хойношни ойлгоболби даа һаай.
Эжымни оёһон оймһон ходел,
Эжымни түлһэн гэрнай гэнтэ харагдана.
Эжымни, эжымни, уйлажашые һууна бэшэл хаб,
Эльгэ зүрхэмни уярнал даа өхээр.
Хойноһоомни бү уйладаарайгытэ гээ һанта
Хожомоо уулзахагүйбди гэжэ һанахада,
хүндэ байна.
Энээхэн шүлэгыем шагнаа һаа, эжымни,
Эльгэлжэ, намайгаа таалажашые магадгүй һэн.
Эрхэшые бэшэл һэмнайб, эжымни,
Эгээ мүнөө теэд эльгэдэг һаа гээд һананалби.

ОРШУУЛГАНУУДҺААНЬ
РУДАКИҺАА

Агууехэбди гэнэшые хүнүүд хүсэн дундаа нүгшэдэг,
Адли ха юм даа хэншые үхэлэй урда.
Гоё саадуудшые байшангуудшые баригдаад,
Газар дор булагадаа, харанхы нүхэн соо.
Амиды байхадаа, юутэйшые байһан зон.
Арилжа ошоходоо, гансал шорой абаашаа.
Харин би иигэжэ хэлэнэб: һайниел хэжэ ябагты,
Хамаагүйл даа юуныше. Эдигэн, үмдэһэнһөө бэшэл даа.

ИБН СИНҺЭЭ

Хүн бүхэнтэй нүхэсэхые бү оролдо,
Хүн бүхэндэ нуусааа бү хөөрэ.
Худалшание үдэ, мэхэшэнэ холуур яба, -
Халтад гэбэл, өөртөөл мууе хэхэлши.
Тэнгэй үгэдэ бү оро,
Тийгэбэшые өөрөө үлүү бү гарга.
Нэрээ муудхабал, хайшаншые гээ һаа,
Нюһа нёлбоһоор сээрлэжэ шадахагүйш.

Ухибүүдтэ зорюулань расказуудһаань

БАДМЫН НҮХЭД

Бадма багахан нохойтой болоһоор ехэ сүлөөгүй болошонхой.
Тэрэ нохойгоо эдээлүүлхэ гэжэ ехэ оролдодог. Эжынгээ шүлэ
гаргаханда, ямар нэгэн яһанай гарабал, тэрэнээ заагагүй багахан
нохойдоо үгэдэг. Тэрэндээ нэрэ үгэхэ гэжэ Бадма удаан бодолгото
болоо юм. Элдэб олон нэрэ һанаа - Шарик, Ангар, Рэкс, Джин...
Һүүлэй һүүлдэ хаанһазашые һанаа юм? Гэнтэ ухаандань Бобби
гэнэн нэрэ оробо. Бадма удаан болонгүй, тэрэ багахан нохойдоо
Бобби нэрыень үлөөбэ.
Бадмада үшөө миисгэй бии. Миисгэйн ямаршые нэрэгүй. Миин
лэ "Киса, Киса" гэхэдэнь, хаанашые байгаал һаа, тэрэнэ һүрөөд,
гүйгөөд ерэдэг. Харин Бобби миисгэй хоёр ехэ эбтэйнүүд. Боббинь
томоһон боложо байһан нохойшые һаа, Кисынгээ хүзүүн дээрһэнэнь
зуугаад байдаг. Зүгөөр һэжэрдэггүй, миин тойрожо байжа гүйдэг.
Миисгэйн ехээр залуураа һаа, урданаань һабарнуудаа арбагад
гүүлээд, маажаһаа һанахадань, Боббинь ойгоһон юумэдэл
болишодог. Иимэ хоёр амитад биил даа. Бадма тэрэ хоёр нүхэдтээ
наадажа, сагаа үнгэргэдэг.

А.А. ЦЫРЕНДЫЛЫКОВА-МАСЛОВА
толилуулба.

Батын эжы олон удаа хээли болоһон, үхибүүгээшые алдаһан гэдэг. Янжама гэжэ ехэ басаганайнгаа тогтохоодо, 1931 ондо эхир хүбүүн басаган хоёрые түрөө. Чимит-Доржо, Долгор гэжэ нэрэтэй гэдэ хоёр үхибүүдыень би һайн мэдэхэ һэм. Зүгөөр дайн соо эдирхэн адуушан Чимит-Доржо сахилгаанһаа боложо, наһа барашанан юм.

Эсэгэнь Цыдыпов Цырендылык дайнаа бусаагүй. Тийгэжэ эжын Авдей баабайтаа Надмид басагантайнь бүхы үхибүүдэ хүл дээрэнэ табиһан багыятай. Тийгэжэ фронтовигай хүбүүн хадаа 18-дахи буряад дунда хургуулида (мүнөө 1-дэхи лицей-интернат) Бата абтажа, тэрэнээ 1955 ондо дүүргээ.

харюусалгата секретаряар, Ивалгын газетэдэ редактораар. "Буряад үнэндөө" дахин бусажа, таһагые даагышаар ажаллаһан гэшэ.

Ажалайнь намтарые иигэжэ мүр мүрөөрнь хаража һуухадам, хүлээгдээгүй нэгэ тобшолол гаража ербэ. Тэрэ юун бэ гэхэдэ, харюусалгата иимэ үндэр тушаалнуудые даажа, ажалдаа шунашоод ябахандаа, шүлэгөө бэшэхэ сүлөөн болодоггүй байгаа.

Бата хадаа хургуулидаа хуража ябаханаа шүлэг бэшэдэг байһан юм. БГПИ-дэ энэ бэйгынь бүрихүргэжэ, Бавасан Абидуевай нэрэмжэтэ уран зохиолой нэгэдэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, "Залуу наһан" гэжэ гар бэшэмэл журналда шүлэгүүдээ толилуулдаг байгаа.

Шуратаа хамтарһанайнгаа удаа, зунайнгаа амаралтада анха түрүүшынхээ хадамуудтаа айлшалангаа, Боохон зорижо ошоһон юм. Шурата тийхэдэ хээлитэй ябаа. Үлгэн дэлхэйдэ хүи түрэхэ үйлэтэй нялха хэды болотор умай соогоо хэбтэхэ бэлэй даа, хэнһээшые зүбшөөл хурангүй, газашаа тэгүүлжэ, юумэ үзөөгүй гүлмэрхэн эжыгээ мэгдэхээгээ һэн бээ.

Хадамуудай хүндэдэ диилдэжэ унташанан хурьган хүбүүн, мэнэ-мэнэ эсэгэ болохоёо байһан хүи яахаяа бэлээр һэрихэ һэм?

"БАТАМНАЙ БАТАЛ ХҮН ДАА..."

шалгалта. Педучилищада дүрбэн жэл соо хураһанаа БГПИ-гэйхитэй хамтаруулахадань, наһанай арбаад жэл шалгалтын оршондо үнгэрһэн шэнги. Педучилищада шалгалта барижа долошоһон намшуу хүнүүд БГПИ-гэй шалгалтаһаа һүрдөөдхихэгүй, багшын нюдэ руу сэд сэхэ шэртээд, бөөдээ эгигэнгээр, халгашые зогсонгүй "автоматжархихадал", зачедойш дэбтер соо томо гэгшын "табанууд" хубариха даа. Хамаганов, Малофеев, Ушонов (ехэ ЮС), Савинов болон бусад багшанар булайханаар мэхэдэш орохо даа.

Тэрэ аргыем адаглаһан Бата Цэрэндэлэгэй, Василий Очиров, Александра Маслова (3-дахи курсда хуража байхадаа, Батада хадама гаража, Цырендылыкыва болоһон юм) гэгшэд шалгалтын эхилхэдэ, эгээл түрүүн ородогудай тоодо ороһон юм. Тийгэжэ бидэ дүрбэн табан жэлдэ ото шахуу ямаршые шалгалтын "үүдэ" нээгээшэд ябаабди.

Бата гэшэ нюдэнэйнгөө шэлэй саанаһаа сагаан-эрэнишгээр багшын урдаһаа сэхэ хараад, ямар нэгэ хуралай, ассамблейн үндэр гэгшын ендэрһээ элидхэл хэлэжэ байһаншуугаар биледэйнгээ асуудалда харюусаһаа.

1960 ондо пединститут дүүргэжэ, хубаариин ёһоор, Яруунынгаа аймаг эльгээгдэжэ, Эгэтын-Адагай дунда хургуулида нэгэ жэл багшалаад, 1961 онһоо Мужыхада шэнээр нээгдэһэн интернат хургуулиин директорээр томилогдоо. Эндэ наһанайнгаа ехэ хэшээл гараһан юм. Удаань КПСС-эй Яруунын РК-тай пропагандын таһагай инструктораар, "Дружба" колхозой парткомой секретаряар ажаллаа. Тийгээд Новосибирскын партийна дээдэ хургуулида хоёр жэлдэ хураад, Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшоор, КПСС-эй обкомой инструктораар, "Знание" бүлгэмэй түрүүлэгшын орлогшоор, "Буряад үнэн" газетын таһагые даагышаар,

Гэртэхинээ юундэ һэриуулээгүй хүн һэмбиб, мүнөө гайхагшаб. Батааал түшэжэ ябахан хадаа тийгээ хүн гүб? Арайхан гэжэ Батааа һэриуулээд лэ, хоюулан участково больница ошоолди даа, - гэжэ Александр Александровна мүнөө хөөрэдэг. Тийгэжэ Батанай ууган хүбүүн Баяр нагасанарайнгаа нютагта эхэлхэ "унаһан" гэшэ. Баярай гурбан дүүнэр (хоёр хүбүүн, нэгэ басаган) Яруунада тоонтотой...

Бата намар институттаа ерэхэдээ, бидэндээ "Боохон" гэжэ шүлэгөө уншажа үгөө агша һэн:

Боохон нютаг, Боохон,
Богоһын алхан ороболби,
Басаганш - минии гоохон,
Баярай шамай золгоолби.

ЯРУУНАДАА ажаллажа байхадаа, Бата түрүүшээр эрбхитэйгээр шүлэгөө бэшэдэг, оршуулаха хэдэг һэн. Хаа-яхан Яруунынгаа газетын редакциин дэргэдэ сугларжа, бэшэлэн юумэнүүдээ зүбшэн хэлсэхэбди.

1961 ондо һэн ха. Яруунынгаа редакцида дахин сугларжа, "Булаг" нэгэдэлэйнгээ хүдэлмэриен эдэбхижүүлхэ тухай хөөрөлдөө бэлэйбди. Тэрэниен гэршэлһэн фото-зурагышые байха. Батын шүлэгөө уншахыень шагнаһан Цогто Номтоевичнай иигэжэ хэлээ һэн:

- Батамнай батал хүн даа!
Цокто багша иигэжэ хэлэхэ эрхэтэй байгаа. Дайнай урда тээ Улаан гэрые (Эгэтын хургуулиен зон иигэжэ нэрлэдэг байһан юм) дагыша боложо ошоһон хадаа нютагай хүнүүдые уг изагуураарнь мэдэхэ, Эгэтэ һууринда дүтэ оршодог Тайлуудай (Кировэй нэрэмжэтэ орд колхоз) адуушад ябахан Батын эсэгые- Сан-Дэлэг ахатаниен, тэрэнэй эсэгэ Авдейе мэдэхэ байһан ааб даа.

Багшын хэлэгшээр, батал байһанаа мэдүүлжэ, Батамнай Яруунадаа байхадаа, Буряадай номой хэлбэлээр "Уянга" гэжэ түрүүшынгээ ном гаргуулаһан юм.

1936 оной сагаалган багаар Бата Ханда эхиртээс үлгэн дэлхэйдэ түрэхэн намтартай.

БАТЫН үшөө нэгэ бэйлиг бүри хургуулида хуража ябаханаан элирһэн, хүгжэһэн юм. Эдир шатаршадай элдэб шатын мурьсөөнүүдтэ хабаадажа, шангай хууринуудые нэгэнтэ бэшэ эзэлдэг байһыень бүлын архивта хадагалаатай тоо томшогүй олон грамотанууд гэршэлнэ. Бата Цырендылыкыв нэгэдэхи разрядтай шатаршан байгаа. Шатарайнгаа мэргэн шадабарие улам саашань мүлжэ, ядахын сагта мастерта кандидадай зэргэдэ гараагүйн үнөөхил сүлөө забдаар хомордодог байһанһаань шалтагтай бээ даа.

Гэхэ зуура Бата Цэрэндэлэгэй шүлэгэйнгөө гуурһанай бэхые огтошые хатаажархёогүй, һэмээхэн бэшэжэ ябадаг байһан байгаа гэжэ архивтайнь танилсахада элирнэ. Илангаяа наһанайнгаа һүүлшын шатада. Тийхэдэ оршуулга хэдэгшые байгаа.

Һүүлшын шүлэгүүд соо эдир наһанай уянга үгы. Олонхи зохиолын гунигта бодолоор халинги. Нэгэ жэшээ харуулжархия:

Хүхын донгодоон яһаншые гоёб даа?
Хүлгөөтэ залуу наһан ханагдаа.
Ямаршые гашуудал зоборигүй
Ябагдаал даа залуу наһандаа.

Зээрэг горхонтой адли гү,
Залуу наһан - булгиһан хаһа?
Айдар дүүхэй харана гү...
Дэлхэйдэ донгодоно хүхы шубуун.

Мүнөө Батамнай мэндэ ябабал, үри хүүгэдээ, аша зээнэрээ тойруулжа хуугаад, үбгэн абын үлгэр хөөрэхэ байгаа. Үгышые һаа, үетэн нүхэдөө суглуулаад, шэнэ шүлэгүүдээ уншаха һэн.

Ябашые, Батамнай, батал хүн һэмнайш даа, бидэнэйнгээ зүрхэндэ батал зандаа үлөөш!
Ц. ДОНДОГОЙ.

Улаан-Үдын байгуулагдахаар 330

жэлэй ойе угтуулан

СЭБЭРЛЭХЭЭР, ШЭМЭГЛЭХЭЭР!

Россин Федераци соогоо бүрин эрхэтэ, өөрын засаг түрэтэй Буряад Республика хадаа урдаа хараха Улаан-Үдэ ниислэл хотоёо нэргээхээр болоод байна. Бүхы буряадуудай ерэдэг, ошодог, монгол угсаатанай, Ази түбиин арадуудай, бэшэшье айлшадай буудаг хото гоё найхан ордон шэнги түхэлтэй байхал байгаа. Ази түбиин арадуудай (япон, хитад, солонгос, монгол г.м.) гэр барилгын түхэл маяг оруулжа баригдаанаараа манай ниислэл хотомнай илгарха аргагүй. Ородой гүрэн доторхи олон тоото хотонууднаа, хүдөөгэй тосхонууднаашье, нуури газарнууднаашье манай республикын ниислэл хотын ямаршые илгаагүйн харамтай даа.

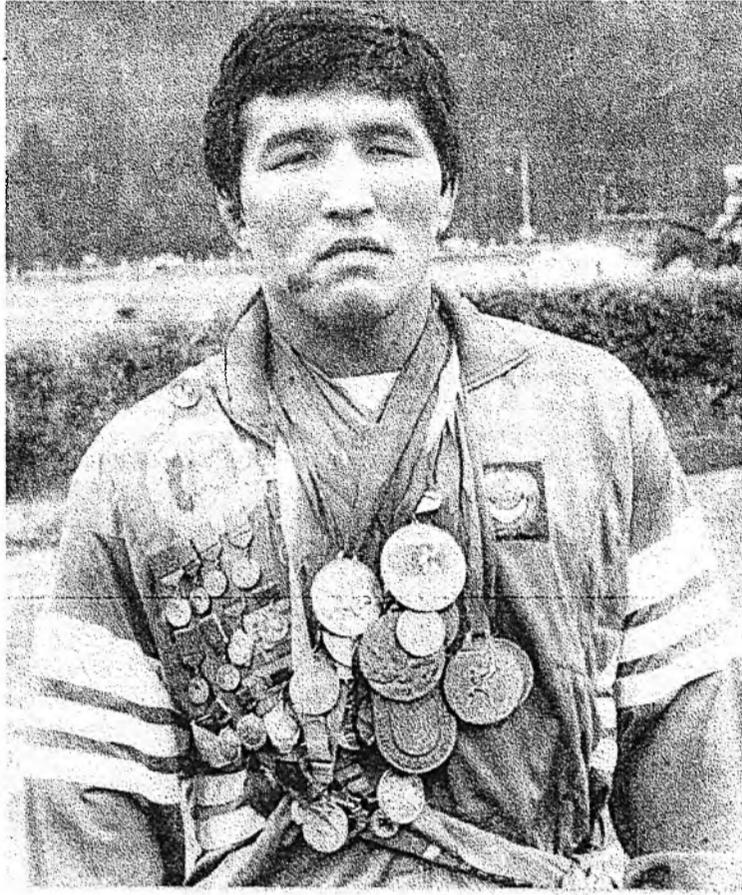
Энэ талаар түрэл монгол угсаата хальмаг араднай, буряадуудаа орходоо саагуур бодомжотойгоор Элисте - ниислэл хотынгоо түхэл шарай гоёохон байха юм. Элдэб дурасхаалта хүшөөнүүд, наада захын аралжаа наймаанай жаахан киоскнуд Ази түбиин арадуудай барилгын түхэл маягаар баригдана. Элирүүлгын хаяг (вывескэ), дурасхаалта хүшөөнүүд хальмаг, ород, олон ушарта хуушан монгол Заяа пандидай зохёон Тодо бэшэгээр бэшэтэй юм. Шэнэ баригдахан киоскнудаа олон янзын шэрээр гоёожо хэнэниинь хүнэй дура татамаар үзэгдэнэ.

Будда бурхан багшын хахад бэеын шудхамал дүрэ гоё найхан нарабша дор, үндэр табсан дээрэ хуулгамал оршоно. Хүгшэн залуугүй табсан өөдэ гаража, бурханнаа адис абаад, гурба дахин нара зүб тойроһоной удаа хажуудань табяатай хайрсаг руу мүнгэхандиблаад, бусаха юм. Улаан-Үдэдэ Ленинэй толгойтой хүшөөһөө холо бэшэ Будда бурханай хүшөө табяа наа, хүн зон мүргэжэл ябаха, хэндэшье хорюулгүй байха бэшэ гү? Буряадууд ханаа сэдхэлээ тэгшэлжэ, найн байдалай түлөө мүргэхэ, буряадуудай дундаһаа гараһан олон аркинша залуушуул, хулгай хуурмаг ябадал гаргаашаднай үсөөрхэн болтогой гэжэ хүзэглэжэ ябаха байгаалди. Элисте архиншадшые харагдаагүй шахуу, хулгайн ябадал угаа хомор. хүниин сагта айлтагүй, хайшаашье ябахата, ханаагаа зобохо юумэн үгы. Улаан-Үдэ хотын өөһэдэгөө хүтэлбэрилгын захиргаанай дурадхалаар "Ариг сэбэрэй нара" соносхогдоод, сэбэрлэлгын ажал ябажа байгаа ёһотой. Хажуугаарнь баһа "Элүүр энхэ хото" гэхэдэ, нэн түрүүн ариг сэбэр хото, оршон тойронхи байгаалияа гамтайгаар, зүбөөр хэрэглэдэг зоной хото гэжэ ойлгохотнай бултанай, ород, буряадуудай хэрэг ха юм.

Энэ талаар хэдэн дурадхалууды хэлэхэ ханаан байна: гол гудамжануудай (магистральна үйлсэ) - Октябриин 50 жэлэй гудамжа, Бабушкинай, Борсоевой г.м. (хоёр талын захаархи модонууды үндэр набтараар, харюу мурюугаар ургашанхай) тон хахадтань хүрэтэр тайража, бүмбэгэр шүхэртэл түхэлтэй болгодог наа, муу бэшэ байгаа. Баһа гол гудамжануудай захаархи гэрнүүдэй балкондо хадаатай угалзанууд (орнамент) хуушаршанхай, шэрэн хобхоршонхой, тэдэниие бултыень улаан, шара шэрэнүүдээр шэрдэн, шэнэлэхэ хэрэгтэй. Гол гудамжануудай захаар табяатай байһан киоскнудай нюур таланууды буряад угалзануудаар гоёогоо наа, ондоол болохо байгаа гэжэ ханагдана.

Энээнһээ хойшо Улаан-Үдэдэ бодхоогдохо барилгануудта Ази түбиин архитектурын түхэл маяг хэрэглэдэг наа, муу бэшэл хэн.

Д. ДАШИНИМАЕВ,
дайнай болон ажалай ветеран.

Барилдаан

БОРИС БУДАЕВ - АЗИИН ЧЕМПИОН

ДҮРЭ булалдалгын барилдаагаар Азийн түрүү нуури эзэлхын түлөө XI мүрысөөн найхан Хитадай Арадай Республикын зүүн-хойто хубидахи Ляонин провинциин түб Шэньян (Мукден) хотын 10-15 мянган хүнэй багтаамжатай Спортын ордон соо болобо. Ази түбиин 16 ороной 200 гаран барилдаашад хабаадаһан байгаа. Шэньян хадаа Хитадай эгээл эртэ урдын хотонуудай нэгэн юм. Тэрэ манай ээрын урда тээхи хоёрдохи зуун жэлдэ байгуулагдаһан түүхэтэй. 1625-1644 онуудта Манжуур гүрэнэй ниислэл байһан. Цин угсаатанай зонхилон хүтэлжэ байха үедэ (1644-1911) тэрэ Хитадай "хоёрдохи ниислэл хото" гэжэ тоологдодог байһан юм. Машина бүтээлгэ, үнгэтэ металлурги, химическэ болон бусад промышленность үргэнөөр хүгжөөгдэнхэй. Мүнөө эндэ 6 миллион шахуу зон ажаһуудаг юм ха...

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Иранай бүхэшүүл шалгаржа, командаараа илалта туйлаба. Узбекистанай барилдаашад хоёрдохи - Корейн Республикын түлөөлэгшэд гурбадахи нууринууды эзэлээ. Японой, Корейн Арадай-Демократическа Республикын, Монголой команганууд эрхим зургаанай тоодо ороһон байха юм.

Россин Федерациин суглуулагдамал командада бэлигтэй бэрхэ залуу барилдаашадай ургажа гараһанһаа уламжалан, нюотагаймнай суута бүхэ - Россин оло дахин чемпион, СССР-эй ба Европын чемпион,

залуушуулай, эрэшүүлэй, ветерануудай дундаһаа дэлхэйн гурба дахин чемпион, СССР-эй спортын габыята мастер, "Улаан-Үдэ хотын хүндэтэ эрхэтэн", Буряад Республикын Арадай Хуралай депутат Борис Будаев хоёрдохи жэлээ Узбекистанай командин бүридэлдэ оруулагдажа, нуралсал хорилго хэнэ. Тиин мүнөө манай адарта бүхэ 39-тэй болоошые наа, ехэ амжалта туйлажа, Ази түбиин чемпион болобо!

Манай Борис эндэ дүрбэн хүнтэй барилдахадаа, бултыень диилэбэ. Түрүүшын дүхэригтэ Вьетнамай спортсментэй уулахадаа, нүгөөдынгөө юунэйшые болоһые ойлгоодүй ябатарын 20 секунда хүрэхэгүй саг соо шүүжэрхөө. Удаань Афганистанай бүхэтэй тулаахадаа, хахад минутын туршада нюргыень шоройдуулба. Саашадаа нёдондо жэл Ази түбиин мүрысөөндэ мүнгэн медалаар шагнагдаһан япон барилдаашантай хабаяа туршан байна. Юун лэ бологшо ааб гэжэ бидэ хүлээгээд, нуугаа нэмди. Теэд Боря удаан саг соо ханаа эмнай зобообогүй. Хоёрдохи минутын тэн багта тэрэ эршэмтэйгээр довтолжо, нүгөөдөө арга дүрэдөө абаад, нюргалдуулан унагааж, илалта туйлаба. Түгэсхэлэй нааданда Борис Будаев дэлхэйн чемпионатта шанда хүртэһэн, сэрэшэдэй дэлхэйн олимпиадада илажа гараһан солонгос бүхэтэй уулаба. Тэнсүү шанга тэмсэл болоо. Табан минутын үнгэрхэдэ, табло дээрэ 2:0 гэхэн

тоо яларжа байгаа хэн. Тиэхэдэнь мүрысөөнэй дүримөөр гурбан минутын нэмэлтэ саг үгтэбэ. Зүгөөр эндэ тэдэнэй хэнииньшые балабажа шадабагүй. Ушар иимэхээ 2:0 тоотойгоор шүүжэ ябаһан нюотагаймнай хүбүүндэ илалта олгогдоһон байна, - гэжэ тэрэнэй тренер - Буряад Республикын Залуушуулай хэрэгүүдэй, аяншалгын, физкультура ба спортын талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, Россин Федерациин габыята тренер В. Н. Иванов хөөрэнэ. Юрэдөө, манай барилдаашанда орёо хүшэр байгаа. Ушарын гэхэдэ, жэлһээ үлүү саг соо ехэ мүрысөөндэ хабаадаагүй байһанһаа өөрынгөө шэгнүүртэ гарахын тула 10 гаран килограммаа хаяха баатай болобо. Энэнь айхабтар орёо хэрэг лэ. Тиигэбэшье ханаһанаа бэелүүлэн, харбайһанаа абажа, Б. Будаев энэ зундаа США-гай Атланта хотодо үнгэргэгдэхэ Олимпийн наадануудта хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ бшуу. Энэмнай ёһотойл баатаршалга гэшэ!

Узбекистанай командада үшөө гурбан хүбүүд, тусхайлаб, 52 килограммай шэгнүүртэ уласхоорондын классай спортын мастер Адхан Ачинов, 82 килограммай шэгнүүртэ

спортын габыята мастер Руслан Хинчагов, хүндэ шэгнүүртэ Олег Ханиев гэгшэ илажа, Ази түбиин чемпионнууд болоо. Узбекистанай Олимпийскэ комитедэй хүтэлбэрилэгшэд, республикын Барилдаанай федерациин президент Ахор Ахмедович Урузиев болон бусад Ташкентдэ тэдэниие хүндэтгэйгөөр угажа, халуунаар амаршалһан, гарай бэлэгүүды барюулаһан байгаа.

Манай барилдаашаниие буряад гэжэ ойлгохоодоо, Хитадта ажаһуудаг буряадууд ороудуу хаа хаанагүй халуун дулаанаар угтаһан, амжалтаарнь үнэн зүрхэнһөө амаршалһан байгаа. Энэньшые гайхалгүй. Ушарын юуб гэхэдэ, миллиардһаа дээшэ хүн зонтой Хитад орондо дүрэ булалдалгын барилдаан найшагай хүгжөөгдөжэ байна. Тус ороной командаһаа оройдоол нэгэ атлет хүрэл медальда хүртөө. Ушар иимэхээ Ази түбиин энэ чемпионат орон доторнь дүрэ булалдалгын барилдаае хүгжөөлгэдэ түхисэ үгэхэ аабза, - гэжэ түгэсхэлэй нааданай арбитр байһан уласхоорондын категориин судья Баатар Занабазарович Цыбиков хөөрэнэ.

Буряад оройнгоо баатар хүбүүндэ Олимпиадын хибсэ дээрэ амжалта туйлахыень үрээндэби.

Б.М. ЖИГИТОВ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Борис Будаев.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ
фото.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор А.Л. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г.Х., ДОНДОГОЙ Ц.Ц., ЖИГИТОВ Б.М. (харюусалгата секретарь), ОЧИРОВ С.Д., ПИНТАЕВ В.И. (хэблэлэй директор), РИПЧИНОВ С.Д. (редакторай орлопто), САМБЯЛОВА Т.В.

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ,
Каландаришвилиин
үйлсэ, 23, "Буряад үнэн"
газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2
хууданан хэмжээтэй.

Индекс 50901.
Хэлэг 4170.
Хэблэлдэ
тушаагдаһан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн АО-до
газетэ хэблэгдээ.

Директорийн телефон: 2-40-45.
Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ
абтанхай.
Заказ № 7747.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшонорой - 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретаридай - 2-60-91, таһагууд: нийтын-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон нургуулинуудай - 2-60-21, (даагшань), 2-57-63, олонинтын хүдэлмэринин ба мэдээсэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. Манай корреспондентнүүд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтери - 2-23-67, вахта - 2-35-95.